

BRITAI APIE REAGANA

Jo išrinkimas būtų visai 'normalus'

Vytautas Meškauskas

Bush ir Reagan respublikonų konvencijoje Detroite laimėjo rinkimus. UPI nuotr.

LONDONAS. Ką europiečiai ir ypač britai galvoja apie kandidatus į JAV prezidentą? Ciniškas atsakymas būtų, kad tai, ką jiems parašo jų laikraščių korespondentai. O kadangi žurnalistų dauguma yra liberalai, jų pažiūros į dabar vyraujančią kandidatą Ronaldą Reaganą turėtų būti labai skeptiškos, net jei jie rašytų ir daugiau dešinės pakraipos laikraščiams. Reagano laimei, jie ne kokios nuomonės ir apie dabartinį prezidentą ir būsimą demokratų kandidatą Jimmy Carterį. Pagaliau, susigvenus su mintimi, kad Reaganas vis dėlto gali būti išrinktas, pradama aiškinti, jog jo išrinkimas gali būti laikomas visai normaliu. Tokios nuomonės yra ir dešinės pakraipos Sunday Telegraph korespondentas Peregrene Worsthorne.

Jis savo skaitytojams primena, kad kai prezidentas Kennedy savo inauguracinėje kalboje pareiškė, jog JAV yra pasiryžusios ginti laisvę bet kur, nė vienas liberalas neįspėjo, kad Baltuosiuose Rūmuose atsirado karo kurstytojas. Po 20 metų daug kas pasikeitė:

"Nors jo (Reagano) užsienio politikos užsimojimai mažiau grandioziški ir dar mažiau karingi kaip Kennedžio, bet jis jau dabar praverdžiojamas karo kurstytoju, išsukusiančiu pasaulio galą. Išsireiškimai ir pažiūros neišbandyto jauno vyro tada buvo laikomos tinkamos ir atsakingos, net pasigerėtinom, bet jei jas dabar išreiškia neišbandytas senesnis vyras, jos laikomos kurstančiom, pavojingom ir net neatsakingom".

Korespondento nuomone, Reaganas nesukelia baimės asmeniškai, bet jo kritikai jį tokiu atvaizduoja, nes

taip daugiau tinka jų propagandai. Kas juos baido yra ne tai, kad jis pavartotų Amerikos jėgą neatsakingai, bet kad jis yra pasiryžęs ją panaudoti iš viso. Reagano išrinkimas Amerikos užsienio politiką paremtų jos kariniu pajėgumu. Abejojama daugiau tokios politikos išmintingumu negu žmogaus (Reagano) kvalifikacijom. Mat, nuo Vietnamo buvo madoje galvoti, kad Vakarų interesai galėtų būti pakankamai apsaugoti palyginti silpnos, nenorinčios įsikišti supervalstybės Amerikos. Dėl to įsitikinimo ar vilties Reaganas atrodo pavojingas.

Detentę iššaukė tai, kad tarptautiniai santykiai pasidarė per komplikuoti ir taip supainioti su abiem supervalstybėm, kad nė viena iš jų negalėtų juos spręsti jėga. Tokioje padėtyje nesimantė prasmės didinti karinę pajėgą, nes pasaulis jau buvo pergyvenęs tą stadiją, kurioje dar galima buvo ją pavartoti. JAV, kaip ir Sovietija, turėjo pamesti viltį padiktuoti savo valią, lygiai kaip tėvai negali primesti savų norų suaugusiems vaikams. Už tat geriau pasitraukti su šypsena, viliantis, kad nors tavęs nebus klausoma, bet tu būsi mylimas. Tokios buvo Amerikos nuotaikos karui Vietname baigiantis — aiškina Worsthorne — ir Carteris jas aiškiai išreiškė, atrodydamas busias idealus prezidentas naujam impotencijos amžiui.

Bet kas atsitiks, jei Sovietų Sąjunga ir toliau liktų pažiūros, kad pergalė atitenka stipresniam ir narsesniam (jei nesakyti nachališkesniam); ar Trečiasis Pasaulis, kurio subrendimo bū-

(Nukelta į 2 psl.)

1980 Laisvės olimpijadoje Toronte 4x400 estafetės bėgime T. Kijauskas perduoda A. Zylei lazdele. V. Pranaičio nuotr.

Laisvės Olimpijada praėjo dideliu pasisekimu

Algirdas Bielskus

Olimpinės žaidynės labai artimai siejamos su tarptautiniu bendravimu, gerą valia ir taika. Šių metų olimpinį žaidynių rengėją Sov. Sąjungą nusikalto šiems žaidynių reikalavimams.

Lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir armėnai, protestuodami prieš Sov. Sąjungos priespaudą ir grobuoniškos kėsulys, liepos 4-6 d.d. Etobicoke surengė Laisvės Olimpiadą.

Olimpiada prasidėjo liepos 4 d., Etobicoke stadione įvyko iškilmingas atidarymas, grojant orkestrui ir dalyvaujant eilei konsulų, aukštųjų pareigūnų bei tautybių atstovų. Įnešus visas vėliavas, įžygiavus sportininkams, olimpinė liepsna buvo atnešta nuo miesto rotušės ir atidarymo žodį tarė generolas Whittaker. Po to sekė visų tautybių, išskyrus lietuvių, labai įdomi meninė programa.

Liepos 5 ir 6 d.d. tame pačiame stadione ir šalia esančiose patalpose vyko sportinės varžybos. Pirmoje Laisvės Olimpiadoje buvo varžomasi krepšinyje, tinklinyje, futbole, lengvojoje atletikoje.

Šaudymo varžybos įvyko birželio 14-15 d. Jose dalyvavo tik lietuviai, latviai ir estai.

Organizacinio komiteto pirm. buvo ukrainietis O. Kanarski, vicepirm. R. Petrauskas, kartu su ŠALFAS S-gos pirm. P. Bernecku ir L. Beržinytė.

Bendras lietuvių pasirodymas sporto aikštėse buvo stebėtinai puikus ir yra kuo džiaugtis bei didžiulis. Tik viena juoda dėmė, kaip ir per mūsų pasaulio lietuvių žaidynes, tai paradas. Kai visos tautybės buvo tvarkingai aprenktos ir drausmingos, tai mūsų sportininkai visi nepasirodė, o kurie ir buvo, atrodė pasigailėtinaai liūdnei. Laikas būtų išmokyti, o taip pat ir apsirengti, ypač kai šiuo metu kasoje pinigų netrūksta.

Šios žaidynės susilaukė didelio pasisekimo. Jas aplankė daugiau kaip 8000 žiūrovų ir dalyvavo per 300 sportininkų. Pasisekimo pasiskatinti rengėjai tikisi sekančias žaidynes praplėsti — įjungti daugiau varžybų ir daugiau dalyvių. Nutarta tokias olimpiadas rengti kas ketveri metai.

Toliau duodame trumpą sportinių varžybų apžvalgą. Pradedant pirmiausia tenka užgirti sėkmingą ir tvar-

(Nukelta į 4 psl.)

A. Barkauskui įteikiamas sidabro medalis už rekordą disko metime. Aukščiau stovi ukrainietis B. Chambul laimėjęs aukso medalį. V. Pranaičio nuotr.

Laiškai iš Europos (1)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kiek žmonių reikia savivaldai?

ISLE OF MAN, 1980 m. liepos m. Rašoma po iškilmų šioje mažoje saloje tarp Anglijos ir Airijos, kurios buvo ne tik visur užtinkamas metinis paradas, bet ir konstitucinis aktas.

Šioje saloje galioja tik tie įstatymai, kurie viešai paskelbiami angliškai ir vietinė, manų kalba bendrame viešam abiejų salos parlamento rūmų ir administracijos susitikime, įvykstančiam pačiame vidurvasaryje. Taip daroma jau tūkstantis ir vieni metai.

Tai seniausia dar išsilaikiusi parlamentinė santvarka pasaulyje, nors Islandija tai bando nugincyti. Skirtumas, vienos ar kitos salos naudai, gali būti tik keli metai.

Lietuviui, kurio tautą per amžius persekiojo nutautėjimas ir politinių teisių atėmimas, šios salos santvarka yra labai įdomus ir pavydėtinas reiškinys. Istorikai žiūrint, galima prileisti, kad kažkas panašaus būtų išsivystę, jei būtų išsilaikiusi personalinė karališka unija su lenkais.

Britai apie Reaganą...

(Atkelta iš 1 psl.)

vo laukiama ir toliau elgsis kaip jaunatviškas nusikaltėlis? Dėl to, kad Carteris neturėję atsakymo į tokius klausimus, invazija į Afganistaną ir įkairių paėmimas Teherane sukėlė tokią paniką, demonstruojančią ne tik Rusijos jėgą, bet dar daugiau Amerikos impotenciją. Aišku, kad detentės pasaulyje slypėjo pavojai nenumatyti jos filosofijoje. Pasaulis iš tikro pasidarė labai komplikotas, tačiau išvada, kad nebereikia stiprios Amerikos, pasirodė netikinama.

Sprendžiant iš jo žodžių, Carteris pasimokė iš patirties, bet jo veiksmai dar nerodo naujo tikėjimo. Jis primena Hamletą su skausmingu klausimu: "Būti ar nebūti"....

Tiesa yra tokia, kad Amerikos rinkikai nepaprastai rizikavo Carterį rinkdami prezidentu, ir toji rizika neapsimokėjo. Jie, kaip tauta, buvo nusivylę jėgos išnaudojimu ir pakrypo į žmogų, kuris žadėjo jiems saugumą be jokių pastangų. Jo išrinkimas buvo aiškus posūkis Amerikos istorijoje, šuolis į nežinomą. Palyginus su tuo išrinkimas Ronaldo Reagano būtų grįžimas į normalumą. Carteris su savo impotencijos politika pasaulį privedė prie karo slenkščio. O jei taip, kodėl išrinkimas naujo prezidento, kuris žada atstatyti tradicinę jėgos politiką, turi sukelti baimės. Pagal patirtį ta klasiška politika buvo tikrai pasirodžiusi esanti mažiau kraštutinė.

Ateities laukiant, šios salos patyrimas gali išblaškyti abejones, kad keli milijonai lietuvių galėtų būti per mažai, jei ne visiškai nepriklausomybei, tai bent praktiškai įmanomai plačiausiai savivaldai, nuo kurios dar taip toli sovietinės respublikos.

Mat, šioji sala tėra vos 30 klm. ilgio ir 10 klm. pločio. Joje gyvena tik netoli 60 tūkstančių gyventojų. Bet jie turi savo atskirą teisinę sistemą, mokesčius, pinigus, paštą. Zinoma, tam daug padėjo geografinė padėtis: 40 mylių nuo artimiausio Anglijos pakraščio, 30 mylių nuo Airijos. Daugiausiai savystovumą išlaikyti tačiau padė britams būdingas savo ir kitų papročių bei tradicijų gerbimas ir laisvės meilė. Nesunku įsivaizduoti, kaip čia viską pagal vieną kurpalį būtų norėję sutvarkyti vokiečiai nacių laikais. Nedaug nuo jų būtų atsilikę ir lenkai su rusais jau nekalbant apie bolševikus.

Teisiškai - sala nėra nei save valdanti britų dominija, kaip Kanada ar Australija, nei britų karūnos kolonija (Crown Colony) kaip Hong-Kongas ar Gibraltaras. Už tas ji turi nepalyginamai daugiau teisių.

Salos santvarką galima supaprastinti tik atsiminus istoriją. Nėra daug žinių apie krikščionybės eros pirmuosius šimtmečius. X-tame šimtmetyje čia atvyko Skandinavijos vykingai, kurie įvedė savo teisinę santvarką, kurios viršūnė, galima sakyti, ir buvo tas mūsų paminėtas metinis susirinkimas. Jame buvo skelbiami nauji įstatymai, sprendžiamos bylos ir taip toliau. Nuo tų laikų išsiloiko ir susirinkimo vardas: tynwald (skandinaviškai

"Thing" - vis. susirinkimas, "Vollr" - laukas). Vėliau iš dartinųjų norvegų protėvių salą paveržė škotai, iš jų anglai, tačiau santvarka paliko ta pati.

Siandien ji apibūdinama kaip autonominis vienetas britų tautų bendruomenėje (Commonwealth), kuris formaliai nepriklauso jungtinei karalystei (United Kingdom) ir tokiu būdu tokie kaimyniniai kraštai - kaip Anglija, Skotija ir Airija - jai yra užsienis. Tai buvo pabrėžta ir per šias iškilmes. Į jas iš Londono atvyko ne veltas, bet užsienio reikalų ministras lordas Carringtonas. Pereitais metais, per tūkstantinę sukaktį, dalyvavo pati karalienė.

Salą su D. Britanija asmeniškai jungia karalienė, kuri, nepaisant savo lyties, oficialiai yra tituluojama kaip "Lord of Man". Ji skiria leitenantą gubernatorių 5 metams. Tas vadovauja administracijai, bet jo funkcijos laikui bėgant darosi vis daugiau reprezentacinės. Dabar net svarstomas įstatymo projektas, kuris lt. gubernatoriui neleistų dalyvauti salos ministrų kabinetų posėdžiuose. Kad galėtų, įstatymus turi pasirašyti karalienė, atseit, karūna lyg turi veto teisę, bet praktiškai ji čia, kaip ir D. Britanijoje, taip seniai nebuvo pavartota, kad abejojama jos egzistencija (Bus daugiau)

ŠVEICARŲ RADIJAS APIE LIETUVĄ

Liepos pradžioje šveicarijos lietuviai išgyveno didelį džiaugsmą: per šveicarų radiją ištisą valandą kalbėta apie Lietuvą! Trans-

Man saloje sena vykingų pilis.

liacijos tekstą sudarė šveicarė Beatrice Leutenegger-Eichmann, glaudžiai bendradarbiaudama su šveicarijos lietuviais. Programos pradžioje pareikšta vieša padėka Dr. A. Geručui ir prof. J. Eretui.

Pats tekstas sudarytas nepaprastai simpatyškai ir nušvietė tiek lietuvių tautos bei Lietuvos valstybės praeitį, tiek davė dalyviams progos pasisakyti dėl dabartinės padėties bei dėl ateities lūkesčių. Emisija baigta Lietuvos himnu Emisijos bus pakartotos rugpjūčio-rugsėjo mėn. Apie Lietuvą bus transliuojama IX 14 d. (sekmadienį), 4 val. p. p.

Šveicarų Rytų Instituto Berne organas "Zeitbild" paskelbė dr. A. Geručio

straipsnį apie Baltijos valstybių rusinimą, ypač apie Maskvos sistemingas pastangas pirmoje eilėje surusinti Latviją. Autorius išvedė, kad Maskva vykdo planą sudaryti rytų slavų "koridorių" ir tuo būdu sušaldyti baltų tautų erdvę. Be to, netenka užmiršti, kad baltų tautų užnugaryje jau sukurta rusų kolonizuojama "Kalinigrado", buv. Karaliaučiaus sritis.

IMMEDIATE OPENINGS FOR REGISTERED NURSES AND LICENSED VOCATIONAL NURSES to work and live in a small congenial community & hospital. For all shifts. Benefits include, paid vacation, and sick leave, paid insurance plan, 6 holidays, and longevity pay, plus one meal on duty. Apply call or write to Director of Nurses EDWARDS COUNTY MEMORIAL HOSPITAL P. O. Box 38 Rock Springs, Texas 78880 912-683-2315 (22-31)

Man salos sostinėje Douglas pasivažinėjimas "konke".

ATVYKĘ Į CHICAGĄ, BŪTINAI PASINAUDOKITE PROGA

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. Wabash Ave. Chicago, Ill. 60601 Antrame aukšte.

Telefonai: krautuvės: (312) 263-5826 namų: (312) 677-8489

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mielieji Vilties Draugijos nariai,

Prieš metus Chicagoje įvykęs dvimetis narių ir įgaliotinių susirinkimas pavedė mums ateinančių dvejų metų būvyje tvarkyti Vilties Draugijos reikalus. Pirmaisiais vadovavimo metais iškilusias problemas stengėmės su Jumis dalintis Dirvos laikraštyje. Dalis Jūsų veikliai atsiliėpė į mūsų kreipimąsi — pasistengė paremti rudėninę loteriją ir surasti laikraščiu naujų prenumeratorių. Už šią talką, stiprinančią medžiaginius Dirvos pagrindus, esame labai dėkingi.

Artindamiesi prie Dirvos 65-rių metų sukakties minėjimo, pirmiausiai peržvelgėme Vilties narių kartoteką. Narių sąrašuose turime arti vieno tūkstančio. Jeigu jų dauguma būtų tokie, kaip keliasdešimt stropiųjų, netektų skųstis: jie ir laikraštį prenumeruojasi, atnaujinami prenumeratoratą pridėda auką, paremia loteriją ir nuolatos savo Vilties įnašus didina, ypatingai po Dirvą ištikusio gaisro ir įsigyjant pastovią būstinę. Jeigu išleidžiame naują rinktinę knygą, jie tuojau pat įsigyja ir laukia kitos.

Kita narių dalis, ir ji, reikia apgailestauti, yra nemaža, jau kitokia. Dalis jų laikraštį prenumeruojasi, bet nepastebi, kad prenumeratos kaina (13 dol. metams) nebuvo pakelta jau nuo 1968 metų. Kas nežino, kaip pakilo kainos viskam per tą dvyliką metų? Bet jeigu Dirvos prenumeratoras kaina išliko tokia pat, tai tik dėl to, kad norime siuntinėti Dirvą ir į tuos namus, kuriems ir tokia kaina yra nemažas pinigais. Tai yra, mūsų ir daugelio kitų supratimu, tik prenumeratoras minimumas, prie kurio sulaukiame ir savanoriško priedo, kurį su dėkingumu skelbiame laikraštyje. Prašytume šią mūsų pastabą prisiminti šiais sukaktuviniiais metais, kada ryžtamės Dirvos ėjimą tęsti ne penkmečiais, bet dešimtmečių dešimtmečiais.

Su kita Vilties narių dalimi yra dar blogiau. Jų nemaža Draugijon įstojo prieš beveik trisdešimt metų, įmokėdami minimalų mokestį, užregistruotą kartotekoje, ir daugiau jokios progos nebesurado jų kartotekai papildyti. Netruksta ir tokių, kurie net laikraščio nebesiprenumeruoja. Prašytume tokius narius mintimi grįžti į anuos laikus, kada brangesniais pinigais darėte pirminį įnašą, ir su Jūsų ryšio atgaivinimu palengvės visų kitų, aktyviųjų narių našta.

Kitas didelis mūsų rūpestis yra Dirvos prenumeratorių skaičius. Mūsų laimei iki šiol naujųjų skaitytojų atsiradimas beveik išlygino ir tebeišlygina jų dėl vieno ar kitų priežasčių nutrupėjimą. Bet to nieku būdu negana. Kad laikraščio reikšmė stiprėtų, o jo medžiaginiai pagrindai tvirtėtų, turime bendromis pastangomis ieškoti naujų ir vis naujų prenumeratorių, kartu išlaikydami jau turimus. Mes žinome, dalis Dirvos skaitytojų laikraštį nuolat skolinasi (o gal ir iš Jūsų), kad galėtų juo pasinaudoti, nors ir pajėgtų patys prenumeruoti. Paskatinkite juos taip padaryti — bus paslauga laikraščiu.

Antra vertus, Jūs ir mes žinome, kad galinčių laikraštį prenumeruoti kiekis yra daug didesnis negu jo skaitytojų. Ne mes, bet Jūs juos pažįstate ir dažnai susitinkate. Mes jų negalėdami pasiekti, prašome Jus būti ar kitų priežasčių nutrupėjimą. Bet to nieku būdu nemūsų talkininkais. Prikalbinkite tokius savo pažįstamus, gimines ar kaimynus, kad jie sau ar naujas šeimas sukuriantiems jauniems užsakytų Dirvą, kurios užsakymas bet kuria proga gali būti labai reikšminga ir ištiesius metus prisimintina dovana. Ar ne teisingai senolių išmintis sakydavo, kad grūdas prie grūdo pripildo aruodą?

Dar vienas įsidėmėtinas dalykas — tai pratinimas jaunumenės prie laikraščio. Kur laikraštis tėvams mieliai laukiamas svečias, ten prie jo ir jaunimas pamažu pripranta, o kada ateis jo eilė savarankiškai tvarkytis gyvenime — tėvų įtaka savaime pasireikš. Tada ir laikraščio leidėjai bei redaktoriai galės mažiau gaudenančių laišku rašinėti ar tokių pat straipsnių nuolatos spausdinti.

Savo ruožtu mes dar kartą pareiškiame, kad jaučiame pareigą sutelktas lėšas naudoti taip, kad jų užtektų ilgai

'Be jokių atsiprašymų...'

Vilius Bražėnas

(2)

Idomu, kad net tiks valstybės vyras, kaip Goldwater, mato reikala pakeisti JAV politikos kryptį, gi krypties pakeitimo siūlymai lietuviškoje spaudoje susilaukia išeivijos 'liberalų' puolimų. Deja, tuo klausimu bet kada pasirinktų B. Goldwaterio nuomonę negu ligšiolinių lietuviškųjų 'hit and run' (užgaut ir pabėk) politikos ekspertų nuomonę. Jis, kaip matome, aiškiai pasako kodėl krypties pakeitimas būtina reikalingas, kada mūsiškiai 'liberalinio' dumblo vagon įklime politikos 'ekspertai' nei nebando, ar nedrįsta pasakyti, kodėl jiems dabartinė 'kryptis' taip labai patinka.

Knygoje, suprantama, gausu įdomios, mažai kur - ar net niekur dar neskelbtos, informacijos apie politinius užkulisius, JAV prezidentus, sen. McCarthy bylą, Kiauliu įlanos tragediją, Watergate. Tačiau nesitikėta ten užtikti iš to kalibro valstybininko ligšiol nelaukta pažūra į JAV politikos tikruosius vairotojus. Nereiktų stebėtis, jei dėl to sen. Goldwater bus vėl apšauktas 'fanatiku', 'ekstremistu', ar net įrašytas į slaptus berčininkų sąrašus. Jis aiškiai ir dviprasmiškai atidengia CRF (Council On Foreign Relations) ir Trilateral Commission vaidmenį JAV užkulisuose bei pačioje vyriausybėje ir nusaką jų siekius.

'Internacionalistinės pasaulė žiūros CRF ... tiki, kad tautinės (valstybės) sienos turi būti panaikintos ir įkurta vieno pasaulio valdžia.'

Knygoje yra net skyrius 'Ne išrinktieji Valdovai', kuriame svarstomos elitistinės 'vieną pasaulį' kuriančios grupės. Aprašęs, kaip David Rockefeller iš didžiųjų imonių ir bankų vadovų suorganizavo CRF satelitą - Trilateral Commission, Goldwater sako:

Zinybos parama buvo užtikrinta pakviečiant (nariais) Chicago Sun-Times direktorių; New York Times, Wall Street Journal, Los Angeles Times ir Washington Post direktorius; Columbia Broadcasting System prezidentą, taip-

gi mažesnės komunikacijos srities žvaigždės.

Tai, žinoma, paaiškina, kodėl konservatyvioje spaudoje, dabar jau ir vienur-kitur anti-establišmento 'liberalinėje, te-užtiksi prasmingą 'elitistų' klausimo nagrinėjimą. Gal tai nuo sen. McCarthy sunaikinimo laikų užsilikusi baimė būti pavadintam anti-komunistu. Anot Goldwaterio:

'Zinyba vedė neatlaidžią kampaniją prieš antikomunistus.'

Pats Godwateris tai pajuto savo kailiu 1964 m. rinkiminių kovos metu. Jam į Baltuosius Rūmus keliui pastoti buvo šmeižiamas visas antikomunistinis - konservatyvus - amerikainistinis sąjūdis, rėmęs jo kandidatūrą ir programą. Goldwateriui sunaikinti JAV patriotai antikomunistai buvo suplakami su smurtą skelbiančiomis ir vykdančiomis grupėmis - naciais, komunistais, KKK. Apie šią fazę Goldwaterio knygoje skaitome:

'Komunistai ir naciai buvo pasaulio akyse pasmerkti už žudynes, šantažą ir didį melą. Nė vienas mano pažįstamų Amerikos bičiulių neturi jokios simpatijos brutaliui Ku Klux Klano terorizmui. Mano manymu (Senatorius) Hugh Scott ir Nelson Rockefeller'io nesaikingumai - paženklinant patriotiškus John Birch Draugijos narius lyg juos būtų galima sulgyinti su komunistais, naciais ar kukluxklaneriais - buvo moralinė nuodėmė, papildyta sąmoningai ir su apskaičiavimu. Tai pažeidė visas doros ir labdaros pagrindines taisykles ir tikrumoje buvo galvažudyste (assasination) lygiai taip šlykšti, kaip bet kuris komunistų, nacių ar kukluxerių įvykdytas nedoras veiksmas.'

Sunku nepastebėti, kad čia jo minėtas Pennsylvania senatorius H. Scott, kuris komunistams ir 'liberalams' 1964 metais savo šmeižtais padėjo 'išgelbėti Ameriką' nuo Barry Goldwaterio - ir to pasėkoje, kaip pamatėme, užtikrinti nu ginkluotą, Vietname palaužtą Iranę apspiaudytą, ekonominiškai sugniuždytą, nusikaltėliais ir šnipais priveistą Ameriką - buvo ir tebėra laikomas

'lietuvių draugu', 'Lietuvos draugu'. Tačiau dar niekas mums nepaaiškino, nors pakartotinai prašoma, kaip tikru moje tokie 'draugai' ir jų veiksmų pasėkos padeda Lietuvai priartinti laisvės rytą.

Kokia, pavyzdžiui, konservatyvaus Godwaterio programa tuo klausimu? Jis (be jokių atsiprašymų) šiandien yra pasakęs 1960 m. lapkričio 14 d. Montgomery, Ala. Karo Kolegijoje.

'Aš nusakiau pasaulinį komunizmą kaip pasaulinį sąmokslą pasiryžusį pavergti visas pasaulio tautas. Aš sakiau, kad Amerikos užsienio politikos galutinis tikslas turi būti - padėti sukurti pasaulį, kuriame būtų imanomai didžiausia galimybė laisvei su teisingumu, taika ir medžiaginiu gerbūviu.'

Skaitant šią aliarmą ir viltį skelbiančią knygą džiugu, kad esama valstybininkų, kurie išveria tiesos kelyje tuos mi paskatina kitus jais pasekti Šio vyro teisingumą politikoje įrodo ne imantrūs žodžiai ar skambūs moksliniai titulai, bet įvykių, nors ir nemalonių, išsirutuliojimas. Jo patriotiško, drąsos sakyti tiesą, nepalaužė nei nusivylimai, nei laikini pralaimėjimai, nei šmeižtai, nei valdančiųjų vilionės -- 'trupinio aukso, skanios sriubos šaukšto'. Si knyga priminė kitą knygą, The Blue Book Of The John Birch Society, kuri yra 1958-siai metais Robert Welch, tos organizacijos steigėjo, pasakytos kalbos pilnas tekstas. Čia randame prieš 22 metus padarytą Senatoriaus Barry M. Goldwaterio apibūdinimą:

'Jis yra absoliučiai tvirtas savo amerikanizme, turi politinės ir moralinės drąsos išverti savuose amerikanizmo principuose ir, mano nuomone, galima pasitikėti, jog jis už juos kovos, kol virš pragaro ledas užsidės.'

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujinami prenumeratoratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

J. Palšis, Chicago 7.00
S. Jarembauskas,
Australia 15.00
M. Vaičius, Santa Monica 2.00
V. Gaidelis, Omaha 7.00
Clevelando Ramovėnų
Choras 10.00
J. Petronis, Los Angeles 25.00
P. Malėta, Chicago 10.00
J. Rastėnienė, Baltimore 7.00
D. Liepas, Cicero 7.00
K. Dabulevičius, Chicago 10.00
E. Krygerienė, Cleveland 3.00
St. Šmaizys, St. Petersburg 2.00
P. Tamulionis, Cleveland 3.00
A. Keliuotis, Chicago 2.00
J. Smulskis, Lima 2.00
V. Petkus, Lakeline 7.00
J. Stašaitis, Brockton 7.00
K. Statkus, Santa Monica 12.00
P. Naureckas, Chicago .. 7.00
E. Ereminas, Thomaston 2.00
E. Bagdonaitė-Cesmes
Euclid 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA:

Pirmininkas D. Degėsys,
vicepirmininkai K. Pocius,
A. Laikūnas, J. Jurkūnas,
V. Stankus, A. Švažas,
sekr. J. Jurevičius.

Dirvos redaktorius V. Gedgaudas

LAISVĖS OLIMPIJADA...

Toronte įvykusios Laisvos olimpiados medalis.

(Atkelta iš 1 psl.)

kingą žaidynių pravedimą, kur pagrindinį vaidmenį atliko ukrainiečiai.

Visose sporto šakose, kiekvieną tautybę atstovavusių reprezentacinių rinktinės. Visos tautybės buvo rimtai pasiruošusios ir sportinis lygis buvo geras.

Apie Laisvės olimpiadą gana plačiai aprašė Toronto didžioji spauda bent keli laikraščiai, išskeldami šių žaidynių prasmę ir tikslus. Taip pat buvo parodyta televizijoje.

Rūta Maželytė Laisvoje olimpiadoje Toronte laimėjusi 3 aukso medalius.

Įtemptos krepšinio varžybos

Krepšinio varžybose dalyvavo lietuviai, latviai, estai ir ukrainiečiai. Pirmą dieną visos komandos žaidė kiekviena prieš kiekvieną, nestabdant laiko. Antrą dieną, preliminarinio rato 3-čia vieta žaidė prie 4 v. dėl bronzos medalio, o pirmą vietą prieš antrą dėl aukso.

Lietuvių rinktinė, sudaryta išimtinai iš Kanado lietuvių žaidėjų, buvo šios sudėties: L. Rautinš, S. Arlauskas, R. Kaknevičius, R. Underys, A. Abramavičius, S. Žulys, E. Norkus ir S. Ignatavičius (visi Toronto Aušra), K. Kalvaitis, E. Zubas ir J. Rickus (visi Hamiltono Kovas), R. Duliū-

nas (Toronto Vytis) ir L. Gineitis (Clevelando Žalbas). Rinktinės treneris buvo Leonas Meškauskas (H. Kovas), atlikęs savo pareigas be priekaištų. Jam pagalbėję Ramūnas Underys (T. Aušra).

Preliminariniame rate mūsiškiai įveikė estus 69-62, ukrainiečius 63-57 ir latvius 48-42. Kitose rungtynėse latviai lengvai laimėjo prieš estus ir ukrainiečius, o estai su ukrainiečiais sužaidė lygiomis. Pirmose dvejose rungtynėse prieš estus ir ukrainiečius mūsiškiams stokojo susižaidimo ir turėjo pasispausti, kad laimėjimai neišslystų iš rankų. Atrodė, kad su latviais bus "sunki duona" ir daug kas abejojo ar mūsiškiams pavyks laimėti. Tačiau prieš latvius mūsų rinktinė parodė žymiai geresnį žaidimą ir išpešė nors ir nelengvą pergalę.

Antrą dieną ukrainiečiai įveikė estus 77-66 laimėdami bronzinį medalį.

Dėl aukso medalio vėl susirėmė lietuviai su latviais. Varžybos buvo labai įtemptos ir gero lygio. Latviai buvo pasiryžę lengvai pergalės neatiduoti ir sugebėjo didesnę žaidimo dalį išlaikyti pasekmę savo naudai. Tik paskutiniame ketvirtyje mūsiškiams pavyko latvius prisivytį ir rungtynes laimėti 88-82.

Be abejonės didžiausias

mūsų komandos ramstis buvo Leonas Rautinš, vienas iš geriausių Kanados valstybinės rinktinės žaidėjų. Iš kitų neblogai pasirodė S. Arlauskas, R. Duliūnas bei clevelandietis mūsų rinktinės veteranas L. Gineitis. Po lentomis kruopščiai darbavosi S. Žulys ir E. Zubas.

Mūsų sportinė vadovybė, norėdama sumažinti išlaidas, rizikavo pasikliauti tik Kanados žaidėjais. Šį kartą pasisekė, bet ar ateityje vertėtų imtis rizikos tokios apimties varžybose, pagalvokite patys.

Tinklinyje sužibėjo mūsų moterys

Tinklinio varžybos vyko vyrų ir moterų klasėse ir buvo prarastos tokia pačia sistema kaip ir krepšinio.

Krepšininkams nenusileido ir mūsų tinklininkės su S. Gedvilaite, S. Orentaite ir V. Pleiryte iš Chicagos Neries, P. Butkutė ir Vėtros ir R. Maželytė, D. Bankaitytė bei K. Rociūnaitė iš Clevelando. Jos pirmą dieną įveikia latves 15 — 12 ir 15 — 8, estes 15 — 6, 15 — 7 ir su ukrainietėmis pasidalina po vieną setą 14 — 16 ir 15 — 7 ir to užtenka patekti į finalą. Finale sukovoja puikiai ir lietuviams atneša pergalę, įveikdamos latves 18 — 16 ir 15 — 7. Dėl bronzos medalio ukrainietės nugalė estes 2:0.

Lietuvių vyrų rinktinė buvo geriausia, kokią šiuo metu galima sudaryti su Andriukačium, Degučiu, Žiupsniu bei Gedvilu iš Neries, Karaliumi iš Baltimorės Auštru ir A. Karosu iš Bostono Grandies bei 3 žaidėjais iš Toronto Aušros.

Deja, jų neužteko prieš aukštos klasės priešininkus. Pralaimime latviams 9 — 15, 8 — 15, ukrainiečiams 6 — 15 ir 10 — 15, o su estais sužaidė lygiomis 15:7; 4:15 liekame 4-je vietoje.

Finale latviai įveikė ukrainiečius 15:3; 10:15; 15:3 laimi aukso medalį.

Mūsiškiai pralaimi prieš estus kovoję dėl bronzos medalio 2:0.

Tinklinio rinktinės rūpestingai suorganizavo ŠALFASS Tinklinio Komiteto narys Z. Žiupsnys. Jam

aikštėje talkininkavo B. Andriukaitis.

Futbolas be lietuvių

Futbolo (soccer) varžybose dalyvavo tik ukrainiečiai, latviai ir armėnai. Dėl tuo pačiu metu vykusio Chicagos LFK Lituanicos 30 metų sukaktuvinės šventės-turnyro lietuviams buvo fiziniai neįmanoma dalyvauti.

Pirmose rungtynėse armėnai įveikė latvius 2:1. Toliau ukrainiečiai įpleikė

latvius net 10:0. Atrodė, kad ukrainiečiai nenugalimi. Tačiau trečioje rungtynėse armėnai nelauktai stipriai pasipriešino latviams sužaisdami 1:1. Ukrainiečiams teko aukso medalis tik dėl geresnio įvartų santykio.

Kiekvieno lietuvio žiūrovo širdyse taip norėjosi matyti šiose varžybose Chicagos LFK Lituanicą, dabartiniame savo pajėgume.

(Kitame numery bus apie lengvąją atletiką).

KELIONĖ LAIVU PO KARIBŲ JŪROS SALAS,

gruodžio mėn. 7 d. — 1 savaitę.

Rengia

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ,
JAUNIMO SĄJUNGA IR LIETUVIŲ
GYDYTOJŲ SĄJUNGA.

Aplankys: NASSAU, SAN JUAN ir ST. THOMAS.

Pasidžiaugsite saulute žiemos metu, atsipalaiduosite nuo pilkos kasdienybės, turėsite neužmirštas atostogas!

Galima prisijungti iš visų Amerikos ir Kanados miestų! Skubėkite registruotis — vietų skaičius ribotas.

Užsiregistruavę dabar, turės geresnį patogesnių kambarių pasirinkimą.

Dėl kainų ir kitų informacijų kreiptis:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

(27-29)

JAGENBERG

NEEDS 1ST CLASS SKILLED HELP
FOR 1ST & 2ND SHIFTS.

WE ARE LOOKING for people for our new plant in Enfield, Connecticut. We have openings in the following areas:

SHEET METAL WORKER, 3-5 years experience.
ENGINE & TURRET LATHE OPERATOR, five years experience.
HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR, 3-5 years experience.
CUT-OFF SAW OPERATOR, 1 year experience.

Complete fringe benefit package if you are interested and qualified please send your resume or apply to:

JAGENBERG INC.

P. O. BOX 188, FRESHWATER BLVD.
ENFIELD, CT. 06082

An Equal Opportunity Employer

(26-32)

IMMEDIATE OPENING

FOR METAL FABRICATING AND TOOLING ENGINEER

We are in need of an individual thoroughly familiar with the designing and fabrication of sheet metal products for our Metal Furniture Factory. Some tool and fixture design and plant layout experience would also be involved. Duties would also include training and supervising engineering drafting section of 6-8 individuals.

This is a Michigan Civil Service position located in Jackson, Michigan. Excellent fringe and retirement benefits.

Salary range \$16,140 to \$19,627 per year.

Send resume of personal and work history. Letter must be postmarked not later than June 13, 1980.

MINORITIES ARE
ENCOURAGED TO APPLY

MICHIGAN STATE INDUSTRIES
4000 COOPER STREET
JACKSON, MICHIGAN 49201

(23-32)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

KŪRYBA IR MOKSLAS

Apie pirmąsias lietuvių parodas

Dr. Martynas Yčas. Atsiminimai. Nepriklausomybės Kelias. I tomas, Kaunas, 1935. Šios laidos išspausdinta 100 numeruotų egzempliorių.

KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Dabar eina arkivyskupo Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus šventumo byla. Jis buvo tikrai gabus, doras ir veiklus dvasininkas. Todėl visi širdingai laukiam jį pripažįstant šventuoju.

Kai kam dar kartais kyla abejonė: ar jis nebuvo lietuvių su lenkais bendrumo šalininkas? Juk ilgiau ir nemažiau uoliai darbavosi Lenkijoje, o ir suslavinta pavardė lyg užkliūva, kadangi yra kilęs iš grynų lietuvių Matulaičių šeimos Sūduvoje. Kodėl suslavino pavardę ir kodėl ilgai apaštalavo Lenkijoje?

Išgilinkime. Nuo vaiko metų jis buvo likęs našlaitis. Ir visą amžių kentėjęs sunkią kaulų džiovą, dažnai sirgęs, ne kartą ir mokslą turėjęs nutraukti. Iš mažens augo ir mokėsi šen ten be pastovios globos, o gabus ir mokslo troško. Galop sužibo laimė: pusbrolis mokytojas atsiima Lenkijon, paruošia į Kielcų kun. seminariją (iš čia pateks ir į Petrapilio Dv. Akademiją). Tik tai de-ja, ten įstojant reikia susilenkinti, tad jau 20 metų jaunuolis 1891 m. užrašomas — Matulewicz. Tokia tada buvo dvasinė prievarta lietuviui, siekiančiam aukštesnio mokslo. Ir našlaitis Matulaitis to negalėjo išvengti, nors išliko nuoširdžiu lietuviu. Panašiai grynas žemaitis M. Valančius virto Volončevskiu, aukštaitis poetas A. Baronas — Baranausku. O didžiam dainiui Maironiui Mačiuliui net skundais užkirstas kelias į vyskupus, kad nuo poniško Maculevičiaus griežtai pasuko lenkų niekinamo "litvomano" taku. O pagal Kielcų seminariją Jurgis Matulaitis pateko tos vyskupijos priklausomybėn — ten ir privalėjo tarnauti.

Vardas ir pavardė žmogui — ryškus tautinės kultūros požymis. Todėl mūsų engėjai tuoj ima daryti mums vardus, pavardes. Bet mes turim branginti ir puoselėti juos kaip retas vertybes: neiškraipyti, neamerikoninti. Ir reikia galutinai atsikratyti anos gėdingos moralinės prievartos likučių, t. y. galūnių avič, auski, inski, elski etc. Dorą lietuvių žmogiška savigarbą įpareigoja nebevilti svetimų uodegų...

K. Žygas

pliorių. Išleista netolimos praeitės mėgėjų lėšomis. Spausdinta "Spindulio" spaustuviėje.

Šių dienų Lietuvoje panašaus pobūdžio leidiniai arba yra sunaikinti, arba kiek jų dar išlikę, laikomi bibliotekų specfonduose užrakinėti po "devyniomis spynomis". Tenajos tik vyresnioji karta dar tebeprisimena dr. M. Yčo pavardę ir jojo veiklą, o čionajos, laisvojo pasaulio kraštuose, jisai beveik nežinomas (ar kas girdėjote jį minint per Vasario 16 d. minėjimus?). Betgi jo būta didžiai veiklios ir itin iškilios asmenybės, nepaprastai aktyviai įsijungusios į pačių pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrėjų eiles. Todėl nors prabėgomis su ja susipažinkime.

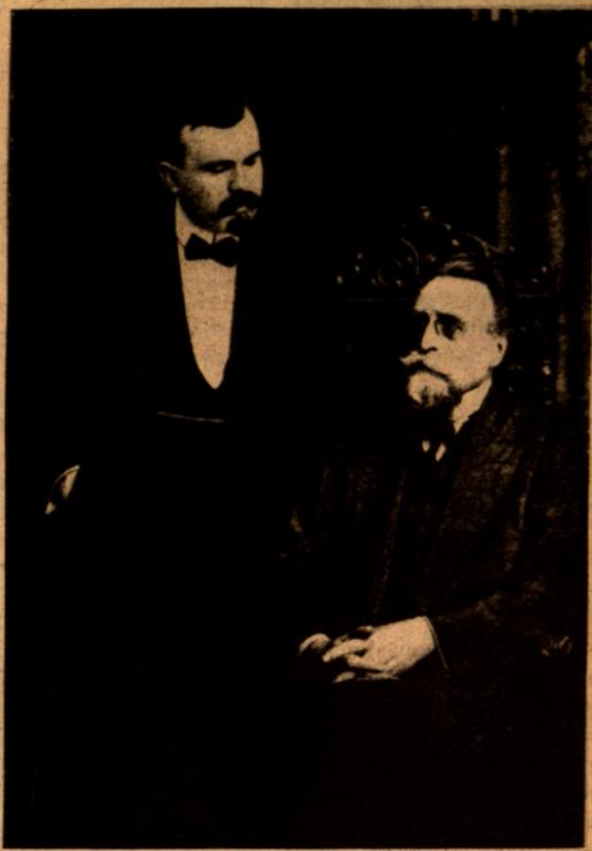
Martynas Yčas buvo gimęs 1885 m. Šimpeliškių kaime (biržiečiai sakyti — sodžiuje), Biržų apskr. 1911 m. aukso medaliu baigė Tomsko (Sibire) universiteto teisių fakultetą. Buvo kviečiamas pasilikti ir ruošti profesūrai, bet grįžo tėvynėn, nes troško dirbti tik Lietuvai. Čionajos tuojau metėsi į tautinę bei politinę veiklą. 1912 m. išrinktas Kauno gubernijos atstovu į Rusijos Dumą (parlamentą). 1915 m., vokiečių armijoms vis slenkant į priekį, daugelis lietuvių buvo evakuoti gilyn į Rusiją, ir tokiems jų vaikams Voroneže įsteigė atskiras berniukų ir mergaičių gimnazijas, pavadintas jo vardu. 1917 m. dalyvavo lietuvių seime Petrapilyje, kur griežtai pasisakė už pilnos nepriklausomybės, bet ne už autonomijos reikalavimą. Lietuvių delegacijos narys Versalio taikos konferencijoje, kur išsirūpino 4 mil. dol. vertės daktinę paskolą iš JAV kariuomenės atsargų. Taipogi jo dėka buvo išgautos iš Vokietijos ir Anglijos stambios paskolos. 1921 m. kartu su A. Smetona buvo Lietuvos atstovas komisijoje Lietuvos-Latvijos sienai nustatyti. Į ajame Lietuvos ministerių kabinete buvo finansų ir darėjo susisiekimo bei pramonės ministras. Dažnai renkamas evangelikų sinodų pirmininku. Įsteigė aliejui spausti bendrovę "Ringuvą", geležies liejyklą "Nemuną" ir kt. Buvo vedęs aušrininko dr. J. Šliupo dukrą Hipatiją. 1941 metais, traukdamasis nuo bolševikų, jisai su šeima atkeliavo į Braziliją, kur netrukus ir mirė.

Čia apie M. Yčą pateikiame tik žiupsnelį jo biografinių žinių (jos imtos iš L. E. VIII t., 360, 361 psl.).

Po spaudos atgavimo (lotyniškais rašmenimis, 1904 m.) ir Rusijos revoliucijos (1905 m.), lietuvių kultūrinė ir tautinė veikla kaipmat pražydė gražiausiais žiedais ne tik etnografinėje Lietuvoje, bet ir už jos ribų (Ryga, Mintauja, Petrapilis, Varšuva, Dorpatas-Talinas, net tolimoji Odesa). Nors caro biurokratai dar visai trukdė, tačiau išdygo chorai, teatriniai spektakliai, koncertai, studentų būriai. Bet viso to sambrūzdžio centras buvo senoji Lietuvos sostinė Vilnius: čia sušauktas 1905 metų Didysis Vilniaus seimas, čia įsteigta Lietuvių Mokslo Draugija, čia pradėta leisti pirmutinis lietuviškas dienraštis "Vilniaus žinios" ir t.t.

Apie lietuvių dailės parodas

M. Yčas rašė: "Aš pirmą kartą pakliuvau į Vilnių kaip tik L. Mokslo Draugijos visumos suvažiavimo metu ir pergyvenau nepaprastai daug turiningų valandų. Be Mokslo Draugijos posėdžių, teko dar lankyti Lietuvių Dailės Draugijos parodą, kurios organizatorius ir sumanytojas buvo A. Žmuidzinavičius. Kita svarbi kultūros organizacija, įsikūrusi kiek vėliau už Lietuvių Mokslo Draugiją, tai buvo Lietuvių Dailės Draugija. Nors apie reikalingumą lietuviams savo draugijos buvo pradėta spaudoje rašyti dar 1906 m. mūsų tuomet jaunų dailininkų — Petro Rimšos, Antano Žmuidzinavičiaus ir kitų, bet steigiamasis susirinkimas įvyko tik 1907 m. rugsėjo 2 d. Dailininkai tačiau šios draugijos faktiškai darbo pradžia laiko nuo pirmosios lietuvių dailės parodos surengimo, t. y. 1906 metus. Šios draugijos tikru vadovu iš pat pradžių pasidarė ir visą laiką buvo jos nepakeičiamas pirmininkas Antanas Žmuidzinavičius. Per pirmąjį penkmetį draugija yra surengusi pačiame Vilniuje šešias metines parodas, neskaitant pomirtinės M. Čiurlionies parodos, dviejų parodų Kaune ir vienos Rygoje. Prie kiekvienos paveikslų ir skulptūros kūrinių parodos buvo rengiamas ir tautodailės rinkinių skyrius, kuriame buvo rodomi jau kelių šimtų autorių sodiečių darbai. Per tiek laiko šiai draugijai pavyko sutraukti lietuvių, beveik visus dailininkus į aukštą būrelį. Šio-

L. Mokslo ir dailės draugijų atstovai 1913 m. Chicagoje. Adv. M. Yčas ir dr. J. Basanavičius.

mis parodomis lietuvių parodė savo dailės supratimo, savo dailės gyvumo, kad buvo kitų tautų dailininkams pavyzdžiu, praskynusiu takus savo parodoms ruošti. Jo dėka susikūrė tarptautinė Vilniaus Draugija.

Dailės Draugijos rengiamos parodos vis populėrėjo; tai buvo ne tik dailininkų, bet ir plačios visuomenės bei lietuvių kultūros šventė.

Šešiose Vilniuje surengtose dailės parodose buvo išstatyta 878 paveikslai ir skulptūros kūriniai, o tautodailės rinkinių apie 1.414. Lankytojų visose parodose buvo virš 8.000. Šis rimtas meno kėlimo darbas aiškiai pabrėžė mūsų tautos kultūros gyvybingumą. Kita taučiai, išvydę mūsų dailininkų, mūsų liaudies meno dirbinius, ėmė su mumis rimčiau skaitytis. Platesnis mūsų dailės pasirodymas buvo 1913 metais visos Rusijos liaudies dirbinių parodoje Petrapilyje, kur Lietuvos Dailės Draugija buvo surengusi lietuvių skyrių. Šiame skyriuje buvo surinkti lietuvių tautodailės rinkiniai iš Vilniaus, Kauno, Gardino ir Suvalkų kraštų į vieną krūvą, viso apie 1.000 eksponatų. Už šio skyriaus įrengimą ministerija įteikė Dailės Draugijai didelį sidabro medalį, o žemdirbystės departamentas vėliau paskyrė 8.000 rublių pašalpos albumui išleisti. Kas svarbiausia, kad šis pirmas pasirodymas imperijos parodoje susilaukė aukšto rusų visuomenės įvertinimo" (77, 78 psl.).

Apie M. K. Čiurlionio kūrinių rinkimą

Genijalaus mūsų dailininko

ko M. K. Čiurlionio kūrinių jau ir ano meto mūsų visuomenės bei dailininkų buvo didžiai vertinami, todėl susirūpinta jų surinkimu bei apsauga, kad išliktų sušlavėjimas ir kvėpimas saaviems, o meno pasauliui — nuostaba ir pasididžiavimas. Čia pasiklausykime, ką apie tai sako M. Yčas: "Dailės Draugija vystėsi visuomenės pagrindais. Tai nebuvo profesininkų dailininkų sąjunga, bet visų susipratusių lietuvių, dailės rėmėjų organizacija. Šiai draugijai priklausė virš 400 narių. metus akį į jų sąrašą, mes pamatysime, kad čia buvo susisipietę įvairių sluoksnių ir pažiūrų žmonės. Tik valdybos ir jos pirmininko didelis taktas galėjo tiek paveikti ir suburti aplink šią draugiją žmonius, aukštai iškeldami dailės reikalą visuomenės akyse. Reikia pasakyti, kad vienas didžiausių draugijos nuopelnų tai laikui įvertintas M. Čiurlionis ir jo paveiklų išlaikymas."

1912 metais susikūrė prie Dailės Draugijos šiam reikalui Čiurlionies kuopa. Valdyba šiai kuopai pavedė rūpintis viskuo, kas tik lietė M. Čiurlionies paliktuosius paveikslus ir jo muzikos veikalus. Buvo sumanyta surinkti tiek pinigų, kad būtų galima išpirkti iš giminių Čiurlionies paveikslus, iš kurių manyta sudaryti muziejus.

Prasidėjus didžiajam karui, L. Dailės Draugijos meno rinkiniai, tarp jų ir visi Čiurlionies paveikslai (virš 200), buvo išvežti į Maskvą, kur visą karo metą išbuvo Rumiancovo muziejaus rūsiuose. (Bus daugiau)

Bendruomenės socialinės veiklos projektas

Per trisdešimt savo gyvenimo metų Lietuvių Bendruomenė visuose laisvo pasaulio kraštuose išvarė didelę ir prasmingą vagą. Ypatingai ji stipri JAV, tačiau viena veiklos sritis visiškai apleista, tiesiog užmiršta, — tai išeivijos lietuvių socialiniai reikalai. Dabartinė JAV LB-nės Krašto Valdyba tą našta uždėjo man. Pergalvojęs dabartinę lietuvių visuomeninės veiklos struktūrą priėjau išvados, kad socialinė sritis tai skatinimas tarpusavio santykiavimo šeimoje, visuomenėje ir Bendruomenėje.

Trumpai žvilgtelėkime kokie yra mūsų santykiai ir juose kylančios problemos ir kaip mes, kaip visuomenė ir kaip organizuota Bendruomenė galėtume prisidėti prie šių santykių geresnio palaikymo.

1) Lietuviškoji šeima. Ji yra tautinio auklėjimo pagrindas ir mūsų tautos išlikimo raktas. Deja, pamažu nutrūkstant nuo lietuviško kamieno, ar net nutautėjama, nes jei šeimoje nėra lietuviškumo, jo nėra ir priaugančioje kartoje. Mišrių šeimų skaičius kasmet didėja, o su tuo ir atitrūkimas nuo lietuviško kamieno. Mūsų mažai tautai čia grėšia gyvybinis pavojus. Sustabdyti mišrias vedybas nėra įmanoma, bet jų skaičių sumažinti visų veiksmų suderintom pastangom — galima.

"Tėviškos žiburiai" siūlo pradėti naują sąjūdį, siekiantį kurti lietuviškas šeimas skleidžiant tą mintį jaunimo gretose per vasaros stovyklas, mokyklas, kursus, spaudą, radiją, parapijas, suvažiavimus, iškeliant gražiausias lietuviškų vedybų puses.

Šiai minčiai nuoširdžiai pritardami, norim siūlyti, kad LB pradėtų tą sąjūdį organizuoti: a) išdirbti išsamų veiklos projektą; b) suburti talkininkus; c) surinkti statistinius duomenis apie lietuviškas ir mišrias šeimas tuo reikalu paruošiant specialią anketą; d) sukviesti tuo klausimu suinteresuotųjų suvažiavimą; e) priimtus planus vykdyti.

2) Lituanistinės mokyklos. LB, tėvų bei pasišventusių mokytojų dėka tose mokyklose mokslo lygis pakankamai aukštas, deja, mokyklon stojančių mokinių skaičius kasmet vis mažėja. Ne tik LB švietimo Taryba, bet ir kiti bendruomenės organai, ypač Apygardos ir Apylinkės turėtų aktyviau prisidėti prie lietuviškos visuomenės išjudinimo, kad ji skelbtų reikalą kuo daugiau mokyklinio amžiaus vaikų mokyklon pritraukti.

3) Jaunimas. Tarporgani-

DR. ANTANAS BUTKUS
JAV LB kv vicepirm.
socialiniams reikalams

zacinis jaunimo santykiavimas ne visur yra pakankamai išvystytas. LB turėtų dėti pastangas tarporganiacinio jaunimo bendradarbiavimą intensyvuoti ruošiant bendras regionalines stovyklas ir įsteigti centrinę profesionaliniais pagrindais Susipažinimo Biurą, kuris suteiktų progos JAV, Kanados ir net tolimesnių kraštų jaunuoliams užmegsti pažintis ir bendrauti.

4) Suaugusieji. Jiems rūpi lietuviškos šeimos sukūrimas, šeimos prieauglis, jų išauklėjimas, išmokslinimas ir lietuviškasis išauklėjimas. Pagerinta informacija pasitarnautų platesnių pažinčių užmezgimui.

5) Pensijon besiruošiantieji. Pensijon tinkamai paruošti reikia iš anksto. Būtina susirasti šalutinius pomėgius ir juos derinti su lietuviškąja visuomene. Reikėtų šią veiklą suderinti su jau egzistuojančiais pensininkų klubais ir kur jų nėra, steigti naujus, jų veiklą plėsti ir koordinuoti JAV ir Kanados ribose.

6) Senelių priežiūra. Lietuvių senelių problema yra sunkesnė negu vietinių, nes dalis jų visiškai nemoka anglų kalbos. Svetimtaučių tarpe jie kenčia senatvę vienatvėje. Mums būtina organizuoti savuosius senelių namus kiekvienoje didelėje lietuvių kolonijoje. Vietovėse, kur yra didesnis skaičius senelių, reikia suburti iniciatorių komisijas, susidedančias iš vietinių organizacijų atstovų, dvasiškių, medicinos personalo, ekonomistų, architekto ir inžinieriaus. Vietinėms komisijoms talkins JAV LB Krašto Valdyba per savo Socialinių reikalų komisiją. Surinkus visus reikiamus duomenis ir paruošus aukšto lygio projektą yra daug vilčių gauti stambią JAV Federalinės valdžios finansinę paramą. Be šios paramos mums būtų veik neįmanoma šių tikslų bendruomeniniais visuomeniniais pagrindais įgyvendinti.

7) Federalinės valdžios parama. Įgyvendinamiems ir patraukliams projektams paruošti reikia tikslų duomenų ne tik apie mūsų senelius bet ir apie visą lietuvių išeiviją Amerikoje. Šioms žinioms surinkti JAV LB Socialinė komisija ruošia specialią anketą, kurios pagalba bus apklausinėjami visi Amerikos lietuviai. Duomenis surinkti reikės didelės lietuvių organizacijų talkos. Tie duomenys pasitarnaus ir kitiems lietuvių uždaviniais. Kiekvieno asmenin žinios bus laikomos paslaptyste. Reikia ir kitų tikslų fizinių duomenų, k.

a. sklypo tinkamumas, pastatų projektai, profesinis personalas bei tikslus biudžetas. Šiuos duomenis turėtų paruošti vietinės komisijos drauge su KV Socialinė komisija.

8. Lietuviškasis potencialas. Bendrai dirbdami Amerikos lietuviai yra įrodę jog sugeba didelius darbus nuveikti. Mumyse tačiau dar slypi nepaprastai didelis potencialas, kurio deja tik labai maža dalis tėra įjungta konkretiems uždaviniams atlikti. Šis lietuviškasis potencialas nėra pajungtas pozityviam darbui dar ir dėl to, kad dėl didesnių uždavinių nesusitariama ir jie nesukonkrečiami. Šalia kasdieninių ir kartais trumpalaikės svarbos darbų mums laikas susirūpinti lietuviškąja ateitimi ilgalaikėje prasme.

9. Lietuviybės išlaikymas ir tautinis solidarumas. Apie šiuos reikalus bendrai per mažai diskutuojame, nes daugumas galvojame juk tai savaime suprantami dalykai. Deja, dažnai net per dažnai nutaustame vien dėl to, kad visai nesistengiame išlikti lietuviškas. Atšalimo, abejingumo ir kt. duomenys kalba už tai, kad deja, šis atrofijos procesas vyksta. Organizuojom pastangom tą naikinimo procesą galime akivaizdžiai sulėtinti, sutramdyti. Sutartinai veikdami mes galime sudaryti savųjų tarpe žymiai palankesnę atmosferą lietuvių išlaikyti. Lietuviškas auklėjimas šeimoje, mokykloje, organizacijoje daug padeda tautinį solidarumą išugdyti. Tinkamas socialinis lietuvių bendravimas ir drauge vykdymas suprojektuotų darbų daug prisidės prie lietuviybės išsaugojimo, prie jos sustiprinimo, taigi ir ilgalaikio išsilaikymo.

11. Pradėti darbai. JAV prezidentas turi sudaręs specialią komisiją šeimos reikalams — White House Conference on Families (WHCF). Deja, tuo klausimu labai pavėlavome, nes nieko apie tai nebuvo žinota anksčiau (bent nebuvo mums pranešta). Tačiau, dėka Galinos Sužiedėlienės užmegstas kontaktas su WHCF organizatoriais. Bandome pakliūti kaip WHCF atstovai at large (regionalinis atstovavimas jau pavėluotas). Tam tikslui LB vardu pasiūstas referatas (position papers) ir tikime kad galėsime dalyvauti centrinėse konferencijose pilnateisiais nariais. Konkretios pagalbos lietuviškai šeimai jei ir nespėsime šį kartą gauti, tai be abejo atsivers keliai į kitas konferencijas. Kitais metais bus svarstomi senelių reikalai. Ši sritis mums ypatingai rūpi, nes be Federalinės val-

džios pagalbos visuomeniniais pagrindais senelių namų suorganizuoti nesugebėsime.

12. Numatyti darbai:

- Sukonkrečinti socialinės veiklos gairių projektą;
- Paruošti anketą, ją išplatinti ir suorganizuoti talką surinkti statistines žinias apie visus Amerikos lietuvių;
- Suburti senelių namų iniciatorius paruošti projektams didelėse lietuvių kolonijose ir paruošti JAV Federalinės valdžios paramai gauti prašymą (grant

proposal);

- Sudaryti branduolį specialistų "Lietuviškos šeimos Sąjūdžiui" ogganizuoti ir jį populiariinti;
- Organizuoti susipažinimo biurą;
- Suorganizuoti specialistų kolektyvą, kuris duotų patarimus ekonominiais-socialiniais klausimais;
- Sukviesti specialistų ir suinteresuotųjų suvažiavimą socialiniams reikalams aptarti, projektams sukonkrečinti, išpopuliarinti ir jų įgyvendinimui talką organizuoti.

1980 METŲ KELIONĖS I LIETUVĄ

LIETUVA IR LENKIJA: 11 dienų — rugsėjo 2-12; spalio 13-23: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 2 dienos, 1 naktis Varšuvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,049
LIETUVA IR LENKIJA: 12 dienų — rugpjūčio 11-22: 6 dienos, 6 naktys Vilniuje, 3 dienos, 2 naktys Varšuvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,099
LIETUVA IR RUSIJA: 10 dienų — rugsėjo 17-26: 6 dienos, 5 naktys Vilniuje, 2 naktys, 1 diena Maskvoje, 1 naktis Frankfurte.....\$1,049.

Kainos bazuojamos pagal išskridimą iš Bostono ir New Yorko. Kaina pakyla skrendant iš kitų miestų.

Rezervacijos ir informacijos reikalais kreiptis:

BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MA 02168
(617)-969-1190

Daromi giminių išskridimo dokumentai.

HEATING LICENSED CONTRACTOR

NEED LINCENSED CONTRACTOR TO DO
SINGLE FAMILY RESIDENTIAL HEATING.

CONTACT 419-531-5518 MON. THRU FRI. 9-5

Ryan Homes, Inc.

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER M/F (27-31)

ENGINEERS &

SKILLED CRAFTSMEN

Live and Work in
FLORIDA

We are a leading manufacturer of electrical connectors in need of a broad range of technical talents experienced in the mechanical/electromechanical tooling and design fields. Present positions available include:

MANAGER PROJECT ENGINEERING
MANAGER TOOLING ENGINEERING
MANAGER PRODUCT ENGINEERING
SENIOR TOOL & DESIGN ENGINEERS
MECHANICAL ENGINEERS
ALSO EXPERIENCED

TOOL & DIE MAKERS
MOLD MAKERS
MACHINISTS

IF YOU ARE LOOKING FOR A GROWTH OPPORTUNITY IN A CHALLENGING, FAST-MOVING, TECHNICALLY ORIENTED ORGANIZATION WITH EXCELLENT BENEFITS AND ADVANCEMENT OPPORTUNITIES, SEND YOUR RESUME OR CALL:

Personnel Operations

**HOLLINGSWORTH SOLDERLESS
TERMINAL COMPANY**

700 N. W. 57th Place

Ft. Lauderdale, Florida 33309

(305) 772-7660

an equal opportunity employer m/f

(25-28)

DR. DOVAS ZAUNIUS (21)

Dr. Albertas Gerutis

Zaunius skiriamas užsienių reikalų ministru

20. Dr. Zaunius skiriamas užsienių reikalų ministru

Kol su Tautų Sąjungos susisiekimo ir tranzito komisija ėjo tarysiasis dėl komisijai skirtą pavidimo apimties bei krypties, Lietuvoje susilaukta svarbios atmainos: Respublikos Prezidentas A. Smetona 1929 m. rugsėjo 19 d. pasirašė aktą, kuriuo paleidžiamas prof. A. Voldemaro ministrų kabinetas. Iš "Vyriausybės žiniose" spalio 4 d. (Nr. 308) paskelbto akto sekė, kad Respublikos Prezidentas paleido ministrų kabinetą be ministro pirmininko Voldemaro parašo (kontrasignacijos), kas patvirtino faktą, kad vyriausybės galva paleistas iš pareigų ne laisva valia. Tarp abiejų ryškiausių režimo eksponentų, daug metų glaudžiai bendradarbiavusių, įvyko skilimas, turėjęs nemažų padarinių tolesniame valstybiniame gyvenime.

Prof. Voldemaro pasitraukimas susilaukė didelio susidomėjimo ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. "Neu Zuericher Zeitung" rašė, kad, jos žiniomis, kilęs konfliktas tarp Voldemaro ir likusių ministrų kabineto narių, kurie reagavę į "šiurkštų elgesį" su kolegomis ministrais. Ryšium su tuo visi ministrai padavę atsistatydinimo pareiškimus.

Šią versiją patvirtino ir pats naujasis ministras pirmininkas J. Tūbelis. Pasikalbėjime su spaudos atstovais vienas laikraštiniųkas pastatė tokį klausimą: "Kokios prof. Voldemaro kabineto atsistatydinimo priežastys?" Į tai gautas toks atsakymas: "Svarbiausia priežastis buvo nuomonių skirtumas tarp ministerių, kuriems pritarė ir p. Prezidentas, ir ministerio pirmininko dėl to, ar visą veikimą sukoncentruoti į vieną asmenį, ar kiekvienas ministeris veikia savarankiškai" (Rytas. 1929. IX. 26).

Rugsėjo 23 d. sudaryta nauja vyriausybė. Ministru pirmininku ir finansų ministru paskirtas Juozas Tūbelis, nūn pasidaręs artimiausias Respublikos Prezidento bendradarbis ir jo politikos vykdytojas. "Laikiniai einančiu Užsienio

Reikalų Ministerio pareigas", kaip pasakytą "Vyriausybės žiniose", paskirtas pats ministras pirmininkas Tūbelis.

Laikina būklė užsienių reikalų žinyboje užtruko daugiau kaip vieną mėnesį. Buvo neišvengiamas dalykas, kad spaudoje pradėta spėlioti dėl kandidatų tai vietai užimti. Krikščionių demokratų organas "Rytas" rugsėjo 24 d. pastebėjo, kad "daugiausia kalbama apie p. Sidzikauską, Lietuvos ministerio Berlyne, kandidatūrą", bet esąs minimas ir P. Klimas, atstovas Prancūzijoje, Klaipėdos vokiečių laikraštis "Memeler Dampfboot" rašė apie diplomato B. K. Balučio, tautininkų veikėjo prof. I. Tamošaičio ir susisiekimo ministro inž. Vytauto Vileišio kandidatūras.

Užsiminta ir apie prof. Voldemarą. Berlyno dienraščio "Vossische Zeitung" korespondentas Kaune kreipėsi į patį prof. Voldemarą. Profesorius davė savotišką atsakymą. Jis esąs su tiktu užimti bet kokią valstybinę vietą, išskyrus — užsienių reikalų ministro... Panašiai prof. Voldemaras išsireiškė valstiečių liaudininkų dienraščio "Lietuvos žinių" korespondentui, kategoriškai pareikšdamas: "Aš atsisakiau paimti užsienių reikalų ministerio portfelį, bet aš neatsisakiau dalyvauti vidaus politikoje".

Iš prof. Voldemaro pasisakymų tarytum sekė, kad jam buvo siūlyta pasilikti užsienių reikalų ministru. Tą patvirtino ir J. Tūbelis pasikalbėjime su spaudos atstovais. Bet lieka neaišku, kodėl jis taip griežtai pasisakė, jog su tiktu užimti bet kokią valstybinę vietą, "išskyrus užsienių reikalų ministerio". Tuo tarpu visuotinai manyta, kad užsienių politika kaip tik buvo toji sritis, kurioje profesorius jautėsi labiausiai kompetetingas.

Lapkričio 13 d. data "Vyriausybės žiniose" Nr. 313 paskelbtas Respublikos Prezidento aktas, kuriuo užsienių reikalų ministru nuo 1929 m. lapkričio 8 d. paskirtas Dr. Dovas Zaunius, nuo 1928 m. spalio 1 d. ėjęs tos ministerijos generalinio sekretoriaus pareigas.

Savaime galėjo kilti klausimas, kodėl Dr. Zaunius ne tuojau pat paskirtas užsienių reikalų ministru. V. Sidzikauskas savo straipsnių serijoje "Diplomatijos paraštėje" teigė "Dirvoje" (1977. IX, 1), kad J. Tūbelis iš pat pradžių buvęs numatęs Zaunius kviesti užsienių reikalų ministru, bet atsiradę kliūčių dėl jo šeimyninės būklės. Zaunius buvo užvedęs formalinę skyrybą bylą su savo antrąja žmona — angle. V. Sidzikauskas atsiminimuose išsamiau aprašė jo paties intervencijas toje byloje, todėl šioje vietoje jų nekartosiu. Tenka atsiminti, kad Lietuvoje nebuvo civilinės metrikacijos ir skyrybos sukeldavo pavinių problemų. Kaip bebūtų, visa byla buvo baigta ir tuo pačiu atkrito kliūtys (arba, kaip išsireiškė Sidzikauskas savo atsiminimuose, "Zauniaus bėdos"), dėl kurių mūsų vyriausybė dėsė iš karto skirti jį užsienių reikalų ministru. Kaip vėliau paaiškėjo, nei vienas kitas užsienių reikalų ministras Lietuvoje valstybės nepriklausomybės laikotarpyje taip ilgai neišbuvo tose pareigose.

Laikotarpis, kurį Dr. Zaunius vadovavo Lietuvos diplomatijai, buvo itin reikšmingas valstybės gyvenime. Priminsiu, kad jo laikais dėl abiejų pagrindinių Lietuvos valstybės problemų — Vilniaus ir Klaipėdos — tam tikrų aspektų pasisakė aukščiausias pasaulio teismas — Tarptautinis Teisingumo Tribunolas Haagoje, Olandijoje. Abi bylas Lietuva laimėjo.

Per visą valstybės nepriklausomybės periodą kiekvienai Lietuvos vyriausybei ir kiekvienam užsienių reikalų ministrai teko pastoviai rūpintis dviem pagrindinėmis problemomis: Vilniaus ir Klaipėdos. Neišvengė tų problemų ir Dr. Zaunius, atsistojęs užsienių reikalų ministerijos priešakin. Išbuvęs užsienių politikos varuotoju daugiau kaip 4 metus, ir jis ypač intensingai turėjo sielotis tomis problemomis. Tų problemų raidos iš dalies naują kryptį užsienių reikalų ministras paveldėjo iš savo pirmatako prof. Voldemaro. Pasikalbėjime su spaudos atstovais prof. Voldemaras, netekęs valdžios, ištare šiuos reikšmingus, jam įprasto perdėto pasitikėjimo savimi tonu, žodžius: "Mano politiko nieks negalės tęsti bei vesti". Ir vis dėlto jo įpėdiniui reikėjo toliau vesti Lietuvos užsienio politiką, nes valstybės gyvenimas nesustojė vietoje.

Galima pastebėti, kad Dr. Zauniaus vestosios politikos manevravimo laisvė buvo itin suvaržyta. (Bus daugiau)

(11)

Vyt. Alantas

GELMIŲ BALSAI

Novelė

— Pamačiau jį nelaimingą ir skęstantį alkoholyje, pamačiau savo darbą! Aš piktinuos, kad kažkoks piktadarys pašovė jūros paukštį, o kad ten žūva mano pastumėtas į prarają mylimasis, tai ar man galvoje?

Lig šiol jai viskas buvo teisinga ir gera, ką ji darė. Po susitikimo su Alkiu jos elgsena nušvito jai kitokia šviesa. Ji pajuto esanti atsakinga už jo likimą, jai jo pagailo, o ir pati pajuto vis labiau augančią savigailą. Natalei matėsi išlipus į kitą, svetimą krantą, kurio ji pirma nepažinojo.

— Mano dvasios geografija keičiasi, — ji murmtelėjo su liūdna šypsenėle.

Nors Natalei visai gynėsi, bet galiausiai turėjo prisipažinti, kad Alkio niekad nebuvo pamiršusi ir nustojusi mylėti. Ko ji važiavo į šį pajūrį, ko ji čia ieško? Ar ne praeities? Ar ji neturėjo vilties, o gal ir nuo seno puoselėja-

mos minties vėl su juo susitikti ir gal atnaujinti senuosius ryšius? Pagaliau kam jai buvo reikalinga ta filosofija dabarties neaukoti praeičiai? Ar tai nebuvo tik dirbtinių užtvankų statymas prieš prarastos laimės atsiminimų antplūdžius?

Tiesa, ji turėjo ir kitą rimtą priežastį vengti praeities: tai jos vaiko gyvybės dirbtinis pašalinimas, bet tai buvo miręs reikalas, kurio grąžinti nebegalėjai, o tuo tarpu apie užgesusios meilės atgaivinimą vilties dar galėjai turėti. Susitikimas su Alkiu tą viltį galutinai palaidojo.

— Kas toliau? — Natalei ištare pavargusių balsu iš lėto žingsniuodama pajūriu ir apsidairydama aplink, lyg ir ieškodama atsakymo.

Bet paplūdimys buvo tuščias, jūros akiratis skendėjo tamsybėse ir padangėse nesimatė nė vienos žvaigždėlės. Ir toje nakties nykumoje

jai atskambėjo daktaro žodžiai:

— Jei neatsisakysi stikliuko, tamstą sunaikins alkoholis.

O ji stikliuką pasirinko, kaip padėjėją užmiršti praeitį. Stikliuką ir filosofiją, bet, kai aną naktį kilo audra, potvynis visas jos užtvartas sugriovė...

Natalė stabtelėjo toje vietoje, kur aną naktį po audros Alkis mylėjo ją paskutinį kartą. Ji įdėmiai klausėsi, kaip dunda krantas po jos kojomis, kaip aną naktį... Paskum nebeatigrėždama, paskubom, ji grįžo į motelį, tarsi bėgdama nuo praeities pamėklių...

— Reikia baigti tą istoriją, reikia baigti tą kvailą istoriją! — ji kartojo dėdama daiktus į lagaminą. — Ryt išvažiuoju ir amžinai atsisveikinu su tuo kurortėliu...

Prieš guldama Natalei ilgai stovėjo prieš veidrodį vonioje vėl tyrinėdama savo veidą. Raukšlėlės aplink akis pagausėjo ir atsirado daugiau žilų plaukų. Ją itin nustebino akių pagilėjimas ir paastrėjimas žvilgsnis. Iš veidrodžio žiūrėjo lyg ta, lyg nebe ta moteris. Ji atsiminė, kad per visą savaitę labai mažai savimi tesarūpino, kada valgė, kada nevalgė ir daugiausia gyveno alkoholiu bei vaistais. Ji jau buvo apsipratusi su kūno nusilpimu ir nelabai tuo rūpinosi.

Atsigulė ji geriau nusitelkusi, ramindamasi ryt paliksianti visus tuos nemalonumus, kurie čia prasidėjo. Dabar jai viskas buvo aišku: galų gale ji galės pradėti gyvenimą su nauja viltimi susilaukti gražesnių ir laimesnių dienų.

Kitą rytą Natalei atsikėlė labai anksti ir, užsimetus chalata, išėjo į paplūdimį paskutinį kartą atsisveikinti su jūra ir, kaip ji manė, su praeitimi. (Nukelta į 8 psl.)

■ laiškai Dirvai

LAISKAS DR. JONUI P. LENKTAIČIUI

Šių metų balandžio 20 d. New Yorko Kultūros Židinys įvyko ypatingas parengimas-minėjimas — mūsų iškilaus poeto Bernardo Brazdžionio — Vytės Nemunėlio poezijos popietė. Poetą iš Kalifornijos pakvietė Paulius Jurkus, Darbininko redaktorius, rašytojas ir mokytojas. Tą popietę rengė New Yorko Maironio li-tuanistinė mokykla. Perskaičius Dirvoje, birželio 5 d. numeryje jūsų straipsnį

"Parengimų infliacija New York", kuriame apžvelgti trys kultūriniai parengimai, buvau labai nusivylusi. Ilgiausias aprašymas buvo apie poeto B. Brazdžionio popietę. Kadangi jau keliuose laikraščiuose teko skaityti apie poeto pagerbimą, kuris ne tik savo turiniu, buvo girtinas, bet ir įvertintas kitų kritikų, kad vis tik daug jaunimo dalyvavo. Man sunku suprasti, kad visiškai priešingai apie jaunimą reagavote. Cituoju ką jūs Dirvoje rašėte: "salėje buvo virš 60 vaikų tarp 4 ir 12 metų amžiaus, kurie nuolatos lakstė skersai ir išilgai, kalbėjo, verkė, klykė, vapsiškai žyzė per visą programą." Kadangi šią programą rengė New Yorko li-tuanistinė mokykla, tikrai tikėjau, kad p. Lenktaitis įvertins Tėvų komiteto, tėvelių, mokytojų, mokinių pastangas ir darbą įdėtą į šį poeto pagerbimą, kurį visi stengėmės padaryti jam kuo malonesnį.

Popietę atidarė Paulius Jurkus apibūdindamas poeto talentus ir jo kūrybą. Po to trumpą žodelį tarė Tėvų komiteto pirmininkas Gintas Žemaitaitis.

New Yorko Maironio lit. mokyklos mokinės Asta Šaulytė, Pia Babušytė, Audra Duobaitė ir Rūta Žemaitaitytė deklamuoja iš "Meškiuko Rudnosiuko". P. Bivainio nuotr.

Ir štai ant scenos išvydome Vytę Nemunėlį — kuklų, švelnų, bet kartu ir dramatišką asmenybę. Įdomiai šnekėjo su daug humoro, o po to sekė jo poezija. Jaunimas labai laukė pamatyti kas tas Vytė Nemunėlis, kuris parašė jiems tiek daug gražių knygelių, o ypatingai "Meškiuką Rudnosiuką", kurį dauguma iš jų moka atmintinai.

Paulius Jurkus paprašė manęs parengti jaunimo programėlę tai progai. Mes tą ir padarėm, bet per labai greitą laiką. Mėginta buvo įtraukti į programą kuo daugiausiai jaunimo. Scenoje jų buvo apie 70 (nuo pirmo iki aštunto skyriaus mokinių). Buvo atliktos ištraukos iš "Meškiuko Rudnosiuko" su deklamacijomis grupėmis, jas palydinant muzika (muz. G. Gudauskienės), kuri buvo pritaikinta "Meškiukui Rudnosiukui". Daugeliui dainelių su pianino akompanimentu, taip pat gražiai pritarė violončele 6 sk. mokinyne Andrius Lileika. Po to sekė dvi dainos, kurias dainavo visos choras "Grišim, grišim", ir "Graži tėvynė mano" — žodžiai V. Nemunė-

lio — muzika F. Strolios. Programėlė tęsėsi 15 minučių gražiai dekoruotoje scenoje su poeto knygų viršelių montazu. Mamytės per dvi savaites laiko visiems vaikams parūpino tautinius rūbus. Programos pabaigoje vaikai įteikė poetui sveikinimo plakatą ir gėlytes.

Pirmoji popietės programos dalis buvo gan ilga. Be poeto, dar dainavo iš Philadelphia dainininkė Ona Pliuškonienė. Per tą visą laiką jaunimas — vaikai sė-

dėjo salėje su savo tėveliais ir atidžiai sekė programą. Pertraukos metu visi susirikiavo scenoje ir atliko savo programą, kuri praėjo gražiai. Po savo programėlės dauguma vaikų nusileido į apatinę salę atsigaiivinti, ir ten G. Kudirkienės buvo pavaišinti ir po to išsiųsti į Kultūros Židinio sodelį ir salėje jų beveik nebuvo ir nesigirdėjo. Atrodo infliacija palietė ir jūsų pastebėtą vaikų skaičių, iškėlusį keletą jaunuolių iki "virš 60".

Nežiūrint šiltos ir gražios sekmadienio popietės, tėveliai suvežė savo jaunimą ne tik iš apylinkių, bet ir iš Connecticut, New Jersey, Long Island ir kitų tolimesnių vietovių.

Programos metu salėje matėsi keletas poetų, dailininkų, muzikų, visuomenininkų ir žilesnių plaukų kultūros mėgėjų. Bet didžiausią publikos dalį sudarė jaunimas, jų tėveliai su giminėmis, kurie gerokai užpildė salę.

P. Lenktaiti, ar jūs pagalvojate apie tai, kad jei-gu ateityje apie vaikus ir jaunimą bus tokie sarkastiški aprašymai, tai jie į

jokius parengimus nepri-pras eiti, neturėsime kas ateityje lietuviškus laikraščius skaityti ir lietuviškus koncertus lankys. Jūsų tokie komentarai daug ką pa-žeidė, ypač jaunimą ir jų tėvelius, kurie įdėjo ir įde-da daug širdies, kad vaikai augtų lietuviais. Jeigu mes neturėsime nieko gero pa-sakyti apie jaunimą, tai greitai laiku mes juos pra-rasime.

Aš jus vertinu kaip me-no entuziastą, nes jūs esate Kultūros Židinio salę pra-turtinęs vertingais ir įdo-miais koncertais, kurie įvy-ko jūsų iniciatyva. Tačiau reikia atsivėlgti, kad tie mūsų jaunieji vaikai grei-tai užaugt ir tik su pozity-viu pagyrimu praturtins ir įsijungs į mūsų kultūrą.

Su pagarba,
Nijolė Ulėnienė
New York

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
60 bed general hospital. 45 miles
S.W. Minneapolis, Minnesota.
REGISTERED X-RAY
TECHNOLOGIST
and
REGISTERED LABORATORY
TECHNOLOGIST A.S.C.P.
Full time, days & call time
Salary commensurate with experience
& ability. Liberal personnel policies.
Apply call or write to: Director of
Laboratory
QUEEN OF PEACE HOSPITAL
New Prague, Minnesota 56071
612-758-4431 (26-32)

New Yorko Maironio lit. mokyklos mokinių dalis rengiasi poeto B. Brazdžionio programai. P. Bivainio nuotr.

Tą rytą saulėtekis nebuvo toks draugiškas ir švelnus, kaip anais metais, kai ji bėgo nuo Alkio. Saulės dar nesimatė, tik ugningos žaros atošvaistės grėsmingai liepsnojo padangėje mainavom spalvomis, tarytum iš milžiniško žaizdro būtų tryškę kraujuoti spinduliai. Žara tolydžio ėjo platyn, ir kai tykstelėjo pirmieji spinduliai, rausvų bangelių tykas, kaip ir niais metais, nusitiesė nuo saulėtekio iki Natalės kojų. Kiek pakilęs nuo akiračio svyrėjo mutnus debesis, kurio apačia švytėjo saulės apšviesta, o viršus tebeskendėjo nakties šešėliuose. Saulė tekėti neskubėjo, kažko lūkuriauvo, tarytum mieguista gražuolė, neįveikdama išblaškyti nakties sapnų.

Natalė žavėjosi saulėtekiu, kuris ją viliojo ir būrė. Ji atsiminė daktaro patarimą išvažiuojant: — Maudytis gali, bet daug plaukyti nepatartina. — Gal jai ir iš tikrųjų nereikėtų maudyti anksti rytą, kai vanduo vėsokas, bet atsispirti pagundai buvo sunku: dailininkė nusimetė chalata ir įbrido į vandenį. Ją kiaurai perėmė aštrūs šiurpuliai, bet ji nesustojo ir brido toliau, o kai nebesiekė dugno, pasispyrė ir nuplaukė jūros gilumon. Kaip ir anuomet, Natalė yrėsi drąsiai, neatsigręždama, bet jautė, kad jos rankos nebe tokios stiprios, kaip kitados, greit pavargo ir, ir ji atvirto aukštieknė pasilsėti.

Dailininkė vėl pasijuto pasimetusi begali-

nėje erdvėje ir meiliai glamonėjama jūros neaprepiamame glėbyje, bet šikart jai matėsi gamtos stichija esanti dar artimesnė ir savesnė, kaip anuomet. Jaunai moteriai dingsėjo šviesi mintis, kad jūra, erdvė ir visa padangė esą jos geriausi draugai bei globėjai, kad tik jie vieni galį nuraminti jos sielvarčią ir suteikti užmirštį. Kažkur labai toli, ant kranto, liko jos ligšiolinis gyvenimas ir jai dingojosi ją artinantis prie naujos būties, kurios angoje žaižaruoja didelis saulėtekis. Per visą jos kūną sklido maloni, migdanti negalė, ir ji lyg girdėjo duslių gelmių murmėjimą.

— Tur būt, mane bučiuoja ir ramina bangelės... O gal ten gėlmėse kalbasi Jūratė su Kastyčiu? — ji šyptelėjo sau viena.

Natalė grįžtelėjo į krantą, kurio beveik nebesimatė.

— Ar tik nenuneš manęs jūros srovė? — persigandusi pamanė Natalė ir sujudo iš visų jėgų kastis atgal, bet jos nebeklausė nei rankos, nei kojos. Ji plūduriavo ant paviršiaus bejėgė, giliai įkvėpdama ir iškvėpdama orą. Ji dar mėgino riktelėti pagalbos, bet jo balsą sugėrė jūra ir erdvė.

— Nesijaudink ir nebijok: mes tavęs neapleisime! Juk sakėme, kad ateisi pas mus! — Natalei pasigirdo švelnus šnabždesys iš gelmių.

— Tu būsi mūsų mylima sesuo, mes tavęs laukiame. Gintariniuose rūmuose jau tau paruoštas šilkinis guolis...

Ji vėl pabandė plaukti, bet kojos jau buvo sustingusios, kaip medinės, ir plaukikė nebepajudėjo iš vietos. Tada ji atlyžo ir atsidavė Likimo valiai. Jos nusilpusį kūną vis labiau apėmė maloni, snūdi negalė. Jai vaidenosi, kad Jūratės gintariniuose rūmuose iš tikrųjų jos jau laukia paruošta, gėlėm iškaityta menė, ir ji aiškiai pamatė, kaip Jūratė ir žalčių karalienė Eglė moja jai iš pilies bokšto, o tarp jų stovi penkerių metų berniukas ir šaukia tiesdamas į ją rankas:

— Mama, mama, greičiau!

— Pagaliau, pagaliau, aš jį pamatysiu!

— Natalė dar šnabždėjo, nors ant jos lūpų liejosi bangelės.

Kai jos akis apteko vanduo, Natalė paskutinį kartą pamatė, lyg pro matinį stiklą, didelį raudoną saulės skritulį, kuris svyrėjo pakilęs nuo akiračio ir, rodėsi, siuntė jai paskutinį sudie.

— Pagaliau aš grįžtu į motinos gamtos prieglobstį, iš kur per klaidą buvau atėjusi į šį pasaulį... — Natalei dar švystelėjo paskutinė mintis grimstant gelmen.

(Pabaiga)

Lietuva 1940 - Afganistanas 1980

Aštuoniolikos lietuvių jaunuolių demonstracija prie sovietų ambasados

Plačiai skaitomas dienraštis Washington Post liepos 19 d. laidoje plačiai aprašė, iliustruodamas dviem nuotraukom, aštuoniolikos lietuvių jaunuolių demonstraciją prie Sovietų ambasados Washingtone.

Liepos 18 d. anksti rytą grupė lietuvių jaunimo, kurie vėliau reporteriams pasisakė priklausantys Lietuvių jaunimo sąjungai, septyniais automobiliais užbloko 16-tą gatvę prie so-

viėtų ambasados. Keli jaunuoliai vikriai užlipo ant stulpų ir per gatvę ištiesė plakatą su užrašu didele raidėmis "FREE LITHUANIA NOW", o kiti nusku-bėjo prie sovietų ambasados vartų ir iškabino Lietuvos trispalvę bei didelį plakatą "LITHUANIA 1940 — AFGHANISTAN 1980", o keli jaunuoliai grandinėmis prisirakino prie ambasados geležinių vartų.

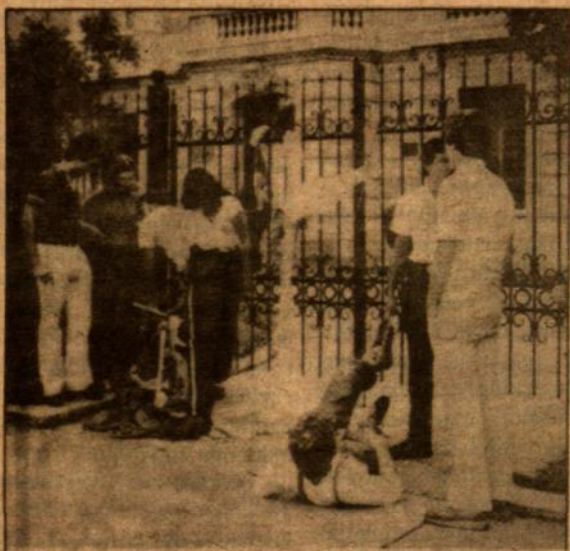
Iššaukta policija be pasi-

priešinimo suėmė visus demonstravusius, atskyrė moteris nuo vyrų ir kalinių automobiliais nusivežė į policijos buveinę. Vėliau išsūimtųjų patirta, kad policija su jais žiauriai elgėsi, lyg jie būtų kokie kriminalistai banko plėšikai ar žmogžudžiai, bet ne politiniai demonstrantai. Visi jie buvo nuodugniai iškratyti, tardo mi ir paimitos kriminaliniam rekordui pirštų nuospaudos, o vakare pristatyti teisman.

Jie kaltinami nusižengę federaliniam įstatymui, kuris draudžia daryti demonstracijas prie ambasadų, o ypač prie sovietų arčiau 500 pėdų. Tuo tarpu kitą dieną tu toj pačioje vietoje su demonstravusiais afganistaniečiais policija buvusi daug švelnesnė.

Teisėjas, nusprendęs jų bylą nagrinėti rugsėjo 2 d., iki teismo visus demonstravusius paleido už užstatą po 1000 dol. už kiekvieną.

Tarp suimtųjų buvo Simas Kudirka, apie kurio žygį nušokant nuo laivo ir kaip jis buvo grąžintas atgal sovietams, primena Washington Post savo skaitytojams, taip pat lietuvių informacijos centro direkto-

Lietuviai jaunuoliai prisirakinę prie sovietų ambasados vartų.
AP nuotr.

Dalis demonstrantų su nupiautom grandinėm.
Washington Post nuotr.

rius kun. Kazimieras Pugevičius, senatoriaus Richardo Schweikerio štabo tarnautojas Linas Kojelis, Gintė Damušytė, Jūratė ir Liantas Stirbiai, Ofelija Baršketytė, Asta Banionytė, Birutė Zdanytė, Danutė Vaičiulaitytė, Virgis ir Vytautas Volertai, Vidmantas Rukšys, Leonas Bernotas, Fred Harty, Margeris Aistis, Vitenis Gureckas ir Juo-

zas Kralikauskas. Tai daugumoje jaunuoliai iš Washingtono, Philadelphijos, New Jersey, New Yorko ir Hartfordo.

Panaši demonstracija tą pačią dieną lietuvių jaunimo sąjungos narių buvo su-ruošta ir San Franciske prie sovietų konsulato, reikalaujant Lietuvai laisvės, bet ten apsieita be areštų.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuosimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuosimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarius taupymo nuosimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuosimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORĖ

TURNER REALTY

501 East 185 St.

Euclid, Ohio 44119

Phone: 486-2530

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County
(Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS
PATRICIA A. SAJOVEC
VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių.

MEMBER OF

Laiškas iš Brazilijos

Brazilijos bažnyčia kryžkelėje

Brazilijoje marksistai vyskupai kaltina valdžią, kad ji neduoda vargšams tinkamų namų, leidžia skursti ir vegetuoti lūšnose, o... daugelis galvoja, kad šventasis Tėvas, atvykęs Brazilijon, pats pamatys kokiuose puošniuose rūmuose gyvena tie diecezijų ponai, aptarnaujami dešimtimis tarnų...

Jie skverbiasi į visas sritis: skelbia ekologais, zoologais, botanikais, sociologais ir politikais.

Griežčiausiai priešinas gimimų kontrolei, nesuprasdami, kad ji nebeišvengiama. Brazilija turi beveik 130 milijonų gyv., o kiekvienais metais priauga virš trijų mil., tai kokia santvarka pajėgs duoti darbo ir duonos kasmet priaugantiems milijonams naujų žmonių? Turtingų šeimų yra vos 1-2 procentai, kurie griežtai kontroliuoja savo prieauglį, o vargšų šeimose dažnoje auga per 15-20 vaikų. Progresistai dvasininkai reikalauja atimti turtus ir išdalinti juos vargšams. Tas jau buvo daryta Rusijoje, bet skurdas neišnyko. Indijoje buvo atimti maharadžų turtai — skurdas ir badas pasiliko — milijonai miršta badu. Kinija nusavino mandarinų turtus, o ir tenai vargšų dar daugiau liko...

Zinoma, Brazilijoje dar nėra teisingo turtų paskirstymo, bet palaipsniui prie to einama ir kuo turtingesnis žmogus, tuo didesniais mokesčiais apkraunamas: proporcingai, pagal pajamas.

Kas teuzdirba vos pragyvenimo minimumą — nemoka jokių mokesčių ir turi nemokamą švietimą, gydymą, senatvės pensiją ir visokią valstybės globą. Visa tai padengiama iš turtuolių kišenės. Latifundijos palaipsniui nyksta, kasmet milijonai ha žemių išdalinama žemdirbiams, su labai gausia valdžios finansine parama.

Bet viso to nemato bažnyčios magnatai (ar bent jų nemaža dalis), kurie jungiasi su kairiaisiais ekstremistais, jie kursto minias.

Katedros paverčiamos marksistinių protestų terulijomis, o vyskupai išsiųsę kritikuoja darbo įstatymus, o smurto vykdytojus skelbia "naujos krikščionybės" apaštalais. Vyskupai vadovauja protestų demonstracijoms, kursto minias sukilimui ir revoliucijai pagal Maskvos potvarkius ir visokeriopą paramą.

Kodėl šie "žmonių teisių gynėjai" nemato ir negirdi nekaltųjų ir skriaudžiamųjų balso anapus Geležinės uždangos? Gerai menu, tik prieš keleta metų šviesios atminties monsinjoras Zenonas Ignonis maldaute maldavo kard. Dom Helder Camara paskelbti bažnyčiose Maldos Dieną už persekiojamus pavergtus Lietuvos katalikus. Ir šitas garsusis "žmonių teisių gynėjas" griežčiausiai atsisakė. Kada aš mons. Zenoną paklausiau, kodėl kardinolas tai padarė. Mano bičiulis giliai atsidusęs tepasakė:

— O, taip... kardinolas yra truputį kontraversinis žmogus... ir palikime tai jo sąžinei.

Gal velionis ir buvo teisingas? Visuomet būkime švelnūs. Visiems meiliai šypsokimės. Tai graži taktika ir gili išmintis, o ir be to — visada labai naudinga. Deja. Tai ne mano maištingai prigimčiai. Aš mėginu garsiai stebėtis, kodėl tie "kapitalistinio supuvimo" griovėjai nemato visų baisumų sovietinėse šalyse? Gal tai surambėjusios sąžinės reikalas, bet... blogiausia yra, kad jie patraukia milijonines mases. Jie daugmilijoninę lūšnų varguomenę makiaveliškai traukia į raudonąją "atsiskaitymo revoliuciją", kuri, aišku ir jų nepaliks: sunaikinimo audros bus nušluoti.

Prieš savaitę daugelyje Brazilijos bažnyčių pradėta platinti raudonais viršeliais knygelė "Via Crucis do Migrante", kurioje, vieton Evangelijos ir Kristaus meilės, kurstoma darbininkija prieš darbdavius, žemdirbiai prieš ūkininkus, imant pagrindus marksistinės-leninistinės idėjas. Sovietizmas pristatomas, kaip vargšų ir neturtingųjų globėjas ir vienintelis protektorius prieš išnaudotojus. Ši bažnyčiose platinama knyga savo herizijose nueina taip toli, kad Jėzų Kristų pristato kaip Markso draugą, nes abu skelbė tas pačias idėjas.

Išvadoje — peržengtos visos krikščioniškoje padorumo ribos ir parafrazuojant vieną kunigą tenka sutikti:

"Comunista é pinto se comparado com padro sovietizado" — komunistas yra tik viščiukas, palyginus su marksistu dvasininku.

MAINTENANCE
ELECTRICIAN

Plant Operation is presently seeking journeyman electrician to do electrical repair and troubleshooting in addition to assisting on mechanical repairs. Applicant should have a strong background in 480 V-AC and 250 V-DC. Shift work is required. Starting rate is \$11.09 per hour with a rapid advancement to \$11.33 per hour plus shift differential. Company paid hospitalization, surgical, major medical, dental, sickness, accident and life insurance benefits. Ten paid holidays and vacation.

Please direct all inquiries to: Mr. William D. Gibbs
Personnel Director

CHEMETCO

Route 3 at Oldenberg Rd.
Hartford, Ill. 62048
(618) 254-4381

An Equal Opportunity Employer

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

TORONTO LIETUVIŲ
PEISININKŲ VEIKLA

Viena iš labiau išryškėjusių pensininkų organizacijų yra Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas, įsisteigęs 1973 m. ir šiuo metu turi per 300 narių, kurių skaičius kiekvienais metais didėja. Klubas įsikūrė šviesioje, šiltoje ir jaukioje Lietuvių Namų patalpoje, trečiame aukšte, kuri apstatyta patogiais baldais ir išpuošta mūsų žymiųjų tautos veikėjų paveikslais. Tai graži, lietuviška dvasia dvelkianti užėiga, kurioje klubo nariai susitinka ir bendrauja. Klubo nariai du kartus savaitėje čia turi savo popietes, kurias jie kultūringai praleidžia priešachmatų lentų ar kitų žaidimų stalelių, dažnai pasivašindami kavute ir skaniais užkandžiais.

Šis klubas reiškiasi ir kultūrinėje veikloje: rengia tautos švenčių minėjimus, pagerbia mirusius, ruošia iškilmingas popietes su vaišėmis ir menine programa, ruošia iškylas į Kanados žymesnes vietas. Klubas veikia ypač pagyvėjo perėmus jo vadovavimą dabartiniam sumaniam pirmininkui J. Karpiui, kuriam šiuo metu talkininkauja šie valdybos nariai: T. Benotienė, J. Cicėnas, B. Čečys, K. Daunys, J. Jagėla, S. Merkelis, A. Paleckis ir S. Pociūnas.

Klubas yra įsigijęs filmavimo aparatą, kuris kainavo \$20,000 ir jo pirkimui buvo gauta \$13,000 valdžios pašalpa. J. Karpiui ir Cicėnui vadovaujant, jau yra pagaminta iš lietuvių kultūrinės veiklos filmų 100 valandų rodymui. 1979 m. Tautos šventės minėjimui buvo paruoštas specialus filmas, kuris buvo rodomas įvairiose televizijos stotyse net 14 kartų. Buvo paruoštas filmas Vasario 16 minėjimui, irgi rodytas televizijoje. Šie techniškai gerai paruošti spalvoti filmai yra reikšmingos priemonės supažindinti kitataučius su lietuvių kultūra ir mūsų pastangomis atgauti Lietuvai nepriklausomybę.

Svarbiausias klubo vadovybės rūpestis šiuo metu yra lietuviams pensininkams pigių butų pastato statyba, užplanuota Bloor St. W. — Indian Gr. vietoje. Šiam tikslui Lietuvių Namų valdyba paskyrė \$10,000 paskola pradiniam statybos tyrimo darbams. Valdžios architektai jau paruošė pastato planus, susitarta su Royal Banku dėl 4-5 milijonų mortgicijos, kurį garantuoja Kanados federalinė valdžia. Pastatas bus 11 aukštų, turės 115 butų, dviems finansinėms

įstaigoms patalpas, dvi sales ir apačioje garažą. Šiuo metu vėl atsirado užvilkimų Toronto miesto savivaldybėje dėl pastato plane numatytų salių ir šiuos reikalus išsiaiškinus bus pradėta statyba.

Nežiūrint statybos rūpesčių ir reikalų, kurie pareikalauja daug laiko ir pastangų, klubo veikli valdyba nepamiršta ir savo narių eilinių pageidavimų. Šiais metais gegužės 22 d. Lietuvių Namuose įvyko tradicinis, metinis pobūvis, kuriame dalyvavo 165 klubo nariai ir svečiai iš Hamiltono pensininkų klubo, kurie atvyko su savo choru ir išpildė meninę programą. Birželio 17 d. klubo nariai turėjo išvyką į Toronto zoologijos parką, kurioje dalyvavo 40 narių. Pirm. J. Karpiui vadovaujant, jie turėjo progos apžiūrėti 710 akrų dydžio parką, pamatyti jo gyventojus, kuriuos sudaro iš įvairių pasaulio dalių suvežti gyvūnai, pradedant įvairiaspalviais paukšteliais ir baigiant aukštomis, ilgakaklėmis žirafomis.

Objektyviai vertinant, Toronto Pensininkų Klubas yra viena aktyviausiųjų Toronto lietuvių organizacijų, kurio veikla yra didelis įnašas šios kolonijos gyvenime.

Skaitykit ir platinkit

D I R V A

Rašytojas Liudas Dovydenas, dalyvavęs š. m. birželio mėn. 21 d. Pietinės New Jersey LB apylinkės tradicinėje Joninėse. Čia buvo pristatyta jo paskutinioji knyga "Vasaros Vidudienis". Apie rašytojo kūrybą kalbėjo Balys Raugas, o pats autorius skaitė iš savo kūrybos ir nupirkusiems "Vasaros Vidurdienis" suteikė autografą. V. Šalčiūno nuotr.

"Amber Holidays"

1980 M. ESKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Dar yra vietų šiose grupėse

Rugpjūčio 7 — \$ 999.00	Rugsėjo 17 — \$ 899.00
Rugpjūčio 13 — \$1199.00	Rugsėjo 24 — \$ 899.00
(su Ryga)	Spalio 8 — \$ 879.00
Rugpjūčio 28 — \$ 999.00	Gruodžio 26 — \$ 779.00

Registruokitės iš anksto —

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

Ištaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Hot Springs lietuvių kolonijoje

Dideliai daliai mūsų tautos likimo lemta gyventi už tėvynės ribų, įvairiuose pasaulio kontinentuose. Visur čia jie susibūrę į didesnius ar mažesnius kolonijas, kur turi galimybę tęsti iš protėvių paveldėtą, savitą, lietuvišką gyvenimo būdą. Lietuviškoji bendruomenė yra ta tautos gija, kuri kiekvieną lietuvių palaiko gyvą ir neištirpstantį sveitimų tautų jūroje.

Š. m. gegužės 24 d. LB Hot Springs apylinkėi minint savo pirmąjį dešimtmetį buvo maloni proga šioje šventėje dalyvauti ir šią palyginus dar jauną lietuvišką koloniją iš arčiau pažinti.

Į šią apylinkę yra suvažiavę lietuviai iš įvairių šio krašto didmiesčių gražios gamtos, tyro oro suvilioti, bei sveikatą taisyti. Hot Springs yra Arkanso valstijoje į vakarus nuo Missisipio ir pasižymi daugiausia žemės ūkiu. Valstijos sostinė Little Rock. Čia ir nusileido iš Clevelando atskridęs lėktuvas. Maloni staigmena, kai aarodrome mane pasitiko buvusi clevelandietė Rima Jucienė. Iš čia važiavome į Hot Springs. Nors su miela Rima norėjosi daug kalbėti apie clevelandiškumą ir netolimą praeitį, tačiau nematytas gamtos grožis visu keliu neleido atitraukti akių nuo besikeičiančių spalvingų vaizdų ir mintis visiškai nukreipė kita tema.

Pakelėse žydinčios gėlės ir kvapnūs spygliuočiai lengvino kvėpavimą ir atrodė, jog oro tarša čia jiems nežinoma. Tai patvirtino ir mane vežusi Rima, pastebėjusi, jog Hot Springs oro taršos nėra, nes ten neleidžiama fabriku statyti. Hot Springs yra žymiausias JAV mineralinio vandens kurortas. Čia per metus at-

vyksta apie 350,000 žmonių iš įvairių kraštų gydytis ir poilsiauti. Jau ir indėnai čia naudojami vandens gydomąja galia.

Taip besišnekučiuojant ir įvažiuojant į kalnais apsupimą Hot Springs miestelį. Diena buvo labai karšta netoli 90 laipsnių, tačiau didelio karščio nesijautė, nes drėgnumas buvo gana žemas. Čia sustojome p.p. Stepono ir Aldonos Ingaunių gražioj rezidencijoj. Maloniai čia mane sutiko namų šeimininkas, dabartinis Hot Springs LB Apylinkės pirmininkas ir iš jo veido buvo galima matyti, kad jis šios dienos jubiliejine švente nervavosi, nes dienos išskilmės pagrindinai slėgė jo pečius. Lietuvišku papročiu tuojuo buvo paprašyta prie vaišių stalo, kur draugiškai nuotaikoj greit prabėgo laikas ir nejutome jog jau reikia ruoštis į dienos išskilmes.

Dešimtmečio minėjimas pradėtas iškilmingom pamaldom, kurias atlaikė kun. P. Patlaba. Pamaldos vyko vienuolyne, kuriame Hot Springs lietuvių kolonijai kas sekmadienį leidžiama laikyti mišias lietuvių kalba. Kun. P. Patlaba šių pamaldų metu taip pat pasakė gražų ir reikšmingą pamokslą surišta su Sekminių dvasia, kurių išvakarėse vyko ir pats minėjimas. Čia lietuviams tenka ne tik naudotis vienuolyno bažnyčia, bet taip pat dažnu atveju ir sale. Taigi ir šį kartą dešimtmečio minėjimas vyko šioje salėje. Minėjimo akademiją pradėjo LB apylinkės pirmininkas S. Ingaunis sveikindamas tuos drausolius, kurie prieš 10 metų steigė šią Hot Springs LB Apylinkę. Toliau sugiedojus himnus buvo pagerbti mirusieji šios bendruomenės nariai ir žuvę už Lietuvos laisvę. Invokaciją sukalbėjo kun. J.

Burkus. Tolimesnei programai vadovavo A. Kiburienė. Tarp dalyvių buvo atvykusi iš Chicagos ir LB vidurio apygardos sekretorė D. Valentinaite, taip pat pirmas šios Apylinkės pirm. J. Bružas ir sekantis P. Balčiūnas. Perskaityta eilė sveikinių: kongresmano John P. Hammershmit, miesto burmistro, PLB pirm. V. Kamanto, LB Krašto Valdybos pirm. V. Kutkaus, LB Visuomeninių reikalų Tarybos pirm. A. Gečio, kun. J. Prunskio ir kt. Susirinkusiems buvo pristatyti: savanoris kūrėjas Petrulionis, Sibiro tremtinė Gudonienė ir daug visuomenėje besidarbaujanti Gudalienė.

Po šių akademinų programos dalių minėjimo dalyviams buvau pristatyta aš kaip šios šventės pagrindinė kalbėtoja. Dėkoju dešimtmečio rengėjams leidus man pasidalinti įspūdžiais ir mintimis liečiant tautos ir išeivijos rūpesčius.

Po kalbos vyko kruopščiai parengta meninė programa, kuri maloniai ir patriotiniais nuteikė susirinkusius. Pirmiausia scenoje pasirodė moterų choras su keliom lietuvių kompozitorių dainom. Toliau sekė duetas, kurį atliko Dana Vilimienė ir Lucija Gudalienė. K. Inčiūros kūrinių padeklamavo Henrikas Dūda.

Po šios trumpos programos gretimoje salėje visų laukė vakarienė. Lietuviškas vaišingumas ir čia pasireiškė visoj pilnumoj. Vakarienės metu viešpatavo puiki ir pakili nuotaika bei buvo proga ir daugiau laiko pasikalbėti ir pasidalinti įspūdžiais su buvusiais clevelandiečiais, kaip Balčiūnais, L. ir A. Kaziais, J. Žemaičiu ir kitais.

Po vaišių, dar nesutemus buvo maloni proga arčiau pažinti Hot Springs ir apylinkes. Tokią malonią progą man suteikė Rima Jucienė ir jos vyras Valdis. Ponia Jucienė buvusi chicagietė gražiai pavaišino. Tačiau vakaro tamsa apgaubusi žavingus šios apylinkės kalnus privertė grįžti pas mielus šeimininkus p.p. Ingaunius poilsui.

Sekmadienio rytą dalyvavome šv. mišiose, kurias atnašavo kun. Patlaba giedant moterų chorui. Po šv. mišių gegužinė gražioj kun. P. Patlabos rezidencijoj. Kalnų slėnyje gražus lietuviškas kryžius liudija jog čia lietuvių tautos dvasia gyva. Čia visi jautėmės lyg viena šeima gražiam gamtos prieglobsty. Užsukam dar pas L. ir F. Žerolius, kur vėl lietuvišku vaišingumu sutinkami.

Sekančią dieną vaišės buvusiu clevelandiečių šeimoje. Pusryčiai pas A. ir L. Kazius. A. Kazis vadovauja Hot Springs radijo valandėlei, Laisvės Varpai. Jo žmona (Nukelta į 12 psl.)

Kai ažuolas palūžta

A. A. Vladas Baltrušaitis

VLADĄ BALTRUŠAITĮ PRISIMENANT

Saulėtas birželio sekmadienis. Lankome mirusiųjų miestą — šv. Kazimiero kapines Chicagoje. Blokas No. 72. Rami, erdvi vieta. Šviesus paminklas. Ant paminklo — tūtelė. Užrašas: Operos solistas Vladas Baltrušaitis, 1912-1975.

Jau penkeri metai, kai jis mus paliko. Iškeliavo staigiai, netikėtai, anksti, net tinkamai sudie nepasakęs. Kai viesulo varginamas viršta lieknas medis — niekas ir nesistebi; tačiau kai lūžta ažuolas — mes sudrebame.

Išeivijos lietuvių kultūros istorijoje Vladas Baltrušaitis įrašomas stambiomis raidėmis. Pradėjęs vadovauti Chicagos Lietuvių Vyrų chorui 1954 m., jis sustiprino choro vokalinių lygių įvedė įdomius naujus kūrinius ir dirigavo visą eilę gerai pavykusių koncertų.

Statant "Rigoletto" operą Vl. Baltrušaitis buvo pastatymo vadovas, dainavo Rigoletto rolę ir praktiškai davė virtinę vaidybinių patarimų. Sekančiame sezone, statant Gounod "Faustą", Vl. Baltrušaitis vėl buvo pastatymo vadovas. Po to jis gavo pasiūlymą vargonininko vietai New Yorke su žymiai didesniu atlyginimu ir į ten išvyko. Vladas Baltrušaitis nerami prigimtis netilpo vargonų plote. Jis savo jėgomis subūrė New Yorko Vyrų chorą, kuris ir šiandieną dar tebėra gyvas.

Vl. Baltrušaičiui grįžus į Chicago buvo dedamos pastangos jį įtraukti į jo taip numylėto Operos vieneto veiklą. Viena sezone tai pavyko — statant Verdi "Likimo Galią". Po ilgų derybų Vl. Baltrušaitis sutiko dainuoti vienuolio Melitone rolę, kurią jis sąžiningai atliko, nors ligos žymės jau jaučiamos. Po to dar buvo

mėginama jį įtraukti režisūros ar pastatymo pareigoms, bet jis, primindamas amžių arba sveikatą, atsiskaidavo.

Truputį keista, kad žmogus, kuris buvo vienas iš pagrindinių šios Operos kūrėjų, vienete tedirbo tik tris sezonus.

Antras didelis Vladas Baltrušaičio nuopelnas buvo religinės muzikos srityje. Pripažinkime, kad Chicagos šv. Mergelės Gimimo parapijos chorą sutraukė ir išugdė Baltrušaičio vardas. Šalia pastovaus giedojimo sekmadieniais, buvo suruoštas koncertas 1969 metais, atliekant Č. Sasnausko Requiem su solistais A. Kalvaityte, St. Baru ir J. Vazneliu, Mar. Mondeikaitei vargonuojant. Kitas koncertas įvyko 1972 metais. Jame buvo atlikta Cherubini Requiem, vargonais palydint virtuoziui Zenonui Nomeikai. Buvo planuotas dar vienas koncertas, kuris, deja, jau nebeįvyko.

Baltrušaitis buvo stambus, patvarus, mandagus, jautrus, artistiškas. Mokėjo išspausti ašaras iš savo akių, tuo pačiu momentu kalbėdamas ir balse neparodydamas jokio verkšlenimo. Kai jį laidojome laulėtą vasaros dieną, vieni vertė, kitiems ašaros biro, ir liūdesys lydėjo kiekvieną laidotuvių dalyvį.

Chicagos lietuvių Marquette parko maldykloje liepos 27 d. 10:30 val. mišiose bus prisimintas velionis Vladas Baltrušaitis. Parapijos choras, pagerbdamas savo buvusį vadovą, giedos momentui pritaikintas giesmes. Diriguos dabartinis choro vadovas Antanas Linas.

Kazys Skaisgirys

Hot Springse I. Bublienė (vidury) su dviem buvusiom clevelandietėmis Lile Kaziene ir Rima Juciene.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

BIRUTĖ JANUŠAITĖ DIPLOMUOTA VAISTININKĖ

Š. m. birželio 6 d. Toronto universitete su gražiomis išsilavinimais baigusiems buvo įteikti diplomai. Jų tarpe universitetą baigė ir vaistinininkės diplomą Bachelor of Science in Pharmacy gavo

Hot Springs

(Atkelta iš 11 psl.)

na Lilė aktyvi bendruomenės valdybos narė. Tad buvo proga ir radijo bangomis prabilti į šios kolonijos lietuvius. Malonų laiką teko praleisti besisvečiuojant ir p.p. Balčiūnų namuose, kur p. Balčiūnienė, kai žinoma kulinarė vaišino įvairiais savo skanėstais.

Ilgametis bendruomenininkas P. Balčiūnas labai įdomaujasi bėgančiais šios organizacijos reikalais ir mūsų pokalbiai jam buvo tikra atgaiva gyvenančiam toli nuo lietuviškų centrų. Nepajutome kai p. Balčiūnienė vėl kvietė prie stalo pietums. Pietuose dalyvavo ir kun. P. Patlaba bei p.p. Ingauniai. Malonioj vaišių nuotaikoj iškilo sumanymas man padovanoti katinėlį prisiminimui iš Hot Springs. Nors šis nutarimas ir buvo rimtas, tačiau tokios dovanos nesulaukiau, nes susidarė transportacijos kliūty.

Tad laikas negailestingai bėgo ir nepajutome kaip reikėjo važiuoti vėl į Little Rocks iš kur lėktuvu atgal į Clevelandą.

Ši kelionė į "Mažąją Lietuvą" Arkansas valstijoje paliks neužmirštamą įspūdį, už kurią dėkingas LB Hot Springs Apylinkės valdybai. Ypatingai ačiū energingam Apylinkės pirm. S. Ingauniui ir jo mielai žmonai už vaišingumą. Sunku čia visus išvardinti, tačiau visa kolonija gilia meile mane visur lydėjo.

Tad tegul karšta Hot Springs saulė ir žavinti gamta ir toliau skatina energingai juos darbuotis tėvynės ir tautos gerovei.

Ingrida Bublienė

ir Birutė-Marija Januškaitė. Diplomų įteikimo iškilnėse dalyvavo Birutės tėvai, brolis su šeima ir artimieji.

Birutė-Marija Januškaitė gimė Windsor, Ont. naujųjų ateivių Birutės ir Petro Janušų šeimoje. Mokėsi St. Claire pradžios mokykloje ir Kennedy High School. Jos tėvai Petras ir Birutė Janušai abu visuomeninės veikėjai. Jie priklauso net keleto Detroito lietuvių organizacijų, ten eidami kai kuriose iš jų ir valdybos narių pareigas. Jie ir savo dukrą Birutę išauklėjo pavyzdinga lietuvaite. Ji skaito ir rašo lietuviškai. Priklausė Detroito skaučių tuntui "Gabijs". Mėgsta muziką. Deklamavo ir grojo akordeonu lietuviškuose parengimuose. Skaito lietuvišką spaudą ir domisi lietuvių veikla. Toronto universitete dalyvavo vaidintojų būrelyje. Yra narė Kanados Lietuvių Fondo ir Toronto Lietuvių Namų. Dabar po intensyvių studijų, kurį laiką dirbs vaistinininkės profesijoje Toronto General Hospital ir sieks aukštesnio mokslo laipsnio.

Gabiai ir darbščiai Birutei linkėtina ryžto ir ištvermės. Taip pat nepamiršti ir lietuviškų organizacijų

ŽURNALISTŲ POPIETĖ

Liepos 13 d. saulutei gražiai šviečiant ir esant gražiai dienai į Pilėnų stovyklą palengva traukė Detroito skyriaus žurnalistai ir svečiai.

L. Ž. S-gos Detroito skyriaus žurnalistų surengta kultūrinė popietė atidarė skyriaus pirmininkas Balys Gražulis ir pakvietė Stasį Garliauską papasakoti apie elektroninę žurnalistiką. Pastarasis papasakojo kuo skiriasi lietuviškų radijo valandėlių žurnalistika nuo laikraštinių. Aptaręs žurnalistikos ir žurnalistų sampratą, pastebėjo, kad mūsų radijo valandėlių elektroninė žurnalistika dar tik bando atsistoti ant kojų. Pacitavo anketos davinius, ke visuomenę pageidauja išgirsti radijo programose, išvardino skirtumus tarp laikraščio radijo programos turinio. Teigė, kad radijo valandėlės tampa lietuvių išlaikymo tvirtovėmis ir greičiau negu lietuviškas laikraštis perduoda informaciją. Kreipė dėmesį į taisyklą kalbos vartojimą radijo programose, baigdamas prašė remti radijo valandėles ir spaudą. Po Stasio Garliausko kalbėjo Balys Gražulis tema, objektyvumo problema žurnalizme. Jis čia paminėjo, kad nesenai LŽ S-gos neperiodiniame leidinyje "Lietuvos žurnalistas", net keli žurnalis-

tai rašė apie objektyvumą, bet deja jie ten suplakė objektyvumą su spaudos etika ir tiesa, o šie trys dalykai nėra vienas ir tas pats. Netiesos skelbimas yra paprasčiausiai melas, o etikos problema yra daugiau padurumo problema.

Objektyvumas gi yra bešališkas kalbėjimas apie kurį nors įvykį nepasisakant nei už, nei prieš. Jis čia priminė, kad mūsų laikais žurnalizmas dalinamas į tris sritis ir žurnalistai skirstomi: korespondentai arba reporteriai, publicistai ir komentatoriai-kolumnistai.

Korespondentas gali ir privalo būti objektyvus, nes jis yra skelbėjas, fakto perdavėjas. Publicistai ir komentatoriai jau yra savo nuomonės apie faktą reiškėjai ir čia jau visiškai bešališkumo sunku iš jų reikauti. Jis paminėjo, kad mūsų korespondentai-reporteriai vietoje davus informaciją kartais virsta pataikūnais ir pagyrūnais. Aprašydami kurį nors parengimą, jis ne tik jį aprašo, bet ir pakritikuoja. Geriau būtų, kad jis vietoje reiškės savo nuomonę, apklausintų žiūrovus ir iš jų vieno ar kito nuomonę užrašytų.

Abi informacijos tiek Stasio Garlauskos, tiek ir Balio Gražulio žurnalistams ir jų svečiams buvo įdomios ir davė daug naujų žinių.

Pabaigoje prašneko visų luktasis aktorius Karolis Balys ir savo humoristinis pasisakymais, kurių pabaigoje padeklamavo poemėlę "Žasies skundas" visus gerai nuteikė.

Programai pasibaigus LŽ S-gos Detroito skyriaus pirmininkas padėjo: programos atlikėjams, svečiams, kuopos šauliams už patalpas ir šaulėms už rūpinamasi maistu ir gerimais.

ISVYKA

Dariaus-Girėno klubas liepos 27 d. gražioje Onos ir Česio Šadeikų sodyboje, rengia savo tradicinę išvyką. Išvykoje bus galima pasivaikinti įvairiu lietuvišku maistu ir troškulį atgaivinti skaniais gėrimais. Be to turtingame dovanų stale laimėti ir vertingų dovanų.

Visi Detroito ir apylinkių lietuviai yra kviečiami atvykti į rengiamą išvyką ir gražiai praleisti dieną gražioje Šadeikų sodyboje.

DAINAVOS METINĖ ŠVENTĖ

Dainavos metinė šventė ir šiemet įvyks liepos mėn. 27 d. Į šventę ir vėl žada atvykti Lansingo vyskupas K. Powlich. Organizuojamas ir laimėjimų stalas. Tam stalui reikalingos dovanos-fantai galima įteikti p. A. Milmantienai, V. Leliui ir Veselkienei prie Dievo Apvaizdos parapijos arba sekmadieniais palikti

Dainavos svetainėje.

Šiais metais Danavos įvažiavimo mokestis nustatytas: suaugusiems 2 dol., vaikams 1 dol., — šeimai, nežiūrint kiek asmenų — nedaugiau 5 dol. Nuolatinis sezoninis bilietas 25 dol. Šimtininkams rėmėjams jis priskaitomas kaip auka ir susidarius šimtinėi bus išduodamas atitinkamas laktas.

SĖKMINGA ISVYKA

Savanoriai, ramovėnai ir birutietės liepos 4 d. Onos ir Česio gražioje sodyboje buvo surengę išvyką. Diena visais atžvilgiais buvo labai gerai tikusi. Nors saulutė ir nešvietė, bet ir lietūs nelijo.

Atvykusieji susimetę po medžiais prie išdėstytų stulų, šnekučiavo, vaišinosi ir linksmai praleido dieną. Svečių buvo iš visur: iš arti ir toli. Daugiausiai ten buvo šv. Antano parapijiečių su klebonu kun. Alfonsu Babonu priešakyje.

Maisto gaminiai ir pyragai buvo pardavinėjami nebrangiai, tai birutiečių nuopelnas.

Rengėjai turėjo gražią dovanų. Jos laimingais numeriais teko: V. Perminui, K. Sragauskui, A. Petrauskui, Č. Šadeikai, S. Bartkui, J. Švobienei ir A. Mikalkėnui.

Maistą ir pyragus išvykai parūpino: Šimoliūnienė, Baukienė, Macionienė, Skorupskienė, Mingėlienė, Balandienė, Daugvėdienė, Poderienė, Rutkauskienė, Kutkienė ir kitos. Troškulį visi galėjo numarinti pas S. Bartkų, kuris tam buvo prisirengęs ir turėjo įvairių gėrimų.

Išvykoje buvo suregistruoti kėdainiškiai ir įkurtas "Kėdainiškų klubas".

A. A. STASYS VILKAS

Birželio 16 d. nuo širdies smugio mirė Stasys Vilkas,

kilęs iš Kretingos miesto. Amerikoje išgyveno 30 metų. Buvo gimęs 1910 metais vasario 24 d. Buvo pašarvotas Baužos, vadovaujamoje Jol. Zapparackienės koplyčioje. Rožinį sukalbėjo šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas birželio 24 d. Po atlaikytų birželio 25 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldų, palaidojimui nuvežtas į Clevelandą. Nuliūdime liko brolis Povilas, Clevelande, brolis Vladas ir sesuo Leontina su šeimomis Lietuvoje, pusbrolis Juozas Petraitis Australijoje, pusseserė Sofija Ramanauskienė, Floridoje ir kiti giminės bei draugai.

VICE PRESIDENT

Of manufacturing with years of experience in high production, in fabrication, welding & painting.

ALSO EXPERIENCED

TOOL & DIE MAKER

WITH SUPERVISORY EXPERIENCE

ALSO

AN OPPORTUNITY FOR INDUSTRIAL ENGINEER

WITH TIME & MOTION EXPERIENCE.

Salary will be based on experience & ability. Outstanding benefits.

Call 507-625-9381

Write to Box 2075

Mankato Minnesota 56001

(29-31)

WANTED EXPERIENCED SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced, factory sewing machine operators to fill available sample making positions. Steady 5 day week.

APPLY IN PERSON

BRIDAL ORIGINALS INC.

1717 OLIVE ST.

ST. LOUIS, MO.

or call for appointment 314-436-0070

(29-38)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED GLASS BLOWERS

GALA GLASS CORPORATION has immediate openings for experienced glass blowers to work in new factory located in Burleson, Texas.

Steady 6 day work week. Good working conditions & fringe benefits.

APPLY OR CALL COLLECT

817-295-0151

GALA GLASS CORPORATION

133 Loy St.

Burleson, Texas 76028

(29-24)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRY'S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GRACE BAPTIST FELLOWSHIP believes the Bible which teaches that one may be Saved and assured of Heaven by faith, trusting the Lord Jesus Christ as their Savior and Substitute for sin. You all are invited to:

GRACE BAPTIST FELLOWSHIP

1578 Creekside Rd., Whitehall, Pa.

(Off MacArthur Rd., btwn. Silo & Quality Motor Inn)

Pastor Alden Wightman

Phone: 215-776-0640

A FRIENDLY PLACE TO WORSHIP

(25-28)

CAPE COD

PAMINĖTI BIRŽELIO
ISVEŽIMAI

Birželio mėn. 29 d. 12 val. Cape Cod bažnyčioje kun. F. Maclellan buvo atlaikytos pamaldos ir labai gražiai ir jautriai paminėti baisyje 1940 m. birželio mėn. išvežimai į Sibirą ir 40 metų Lietuvos okupacija.

Brocktono šv. Kazimiero parapijos choras virš 40 asmenų vadovaujamas komp. J. Gaidelio atliko giedotines mišias, giedant giesmes lietuviškai. Nors bažnyčia yra žema ir neturi geros akustikos, tačiau lietuviškai giedamos giesmės ir mums ir amerikiečiams, kurių buvo pilna bažnyčia nuskambėjo gražiai ir iškilmingai.

Po pamaldų tos pačios bažnyčios salėje įvyko minėjimas. Pirmininkas V. Židžiūnas trumpu ir prasmingu žodžiu paminėjo baisyjų birželio išvežimų dieną, jo reikšmę ir pasekas mūsų gyvenime ir Lietuvos tautos istorijoje. Sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai ir susikaupimo minute

pagerbti visi žuvusi kankinti, išvežti ir visi dar ir dabar okupaciją kenčianti lietuviai, prašant Dievo palaimos ir laisvės mūsų brangiai tėvynei Lietuvai. Apie 40 metų okupaciją įspūdingai ir karštai patriotiniai kalbėjo vicepirmininkas Jonas Rūtenis. Dėl savo patriotinių citatų ir pareiškimų nevienam klausytojui išspaudė ašaras akyse.

Po to choras vadovaujamas komp. J. Gaidelio padainavo: Išklausyk mus Marija, Tykus buvo vakarėlis ir Kur giria žaliuoja.

Pirmininkas padėkojo choro vadovybei ir komp. J. Gaideliui už atvykimą ir savo giesmėmis ir dainomis suteikimų iškilmingos nuotalkos mūsų minėjimui. Taip padėkojo valdybos nariams dail. J. Rūteniui už gražų žodį, G. Jančiauskinei ir I. Jansonienėi už suorganizavimą ir vadovavimą užkandžių paruošime ir visiems apylinkės nariams bet kuo prisidėjusiems prie šio minėjimo: už aukas, už paaugotą maistą, jo paruošimą ir kt.

Tai pirmą kartą, kad Cape Cod buvo susirinkę virš 150 žmonių į minėjimą, todėl jei kai kas ir netaip išėjo kaip planuota, tebūna atleista. Cape Cod Apylinkės v-ba visiems nuosirdžiai dėkoja už gausų atsilankymą ir praneša, kad rugpjūčio 9 d. (šeštad.), 1 val. p. p. Mndeikio sodyboje (ten pat kur ir pernai) Centerville bus ruošiamas tradicine vasaros gegužinė-piknikas. Bus gausi loterija, apylinkėje gyvenančių menininkų ir mėgėjų dailės paroda, skanūs lietuviški užkandžiai. Svarbiausia bus malonus visų čia gyvenančių lietuvių pabendravimas su čia Cape Cod atostogaujančiais ir šeimyniškas subvėmimas. Visi kviečiami atsilankyti. (jed)

DISPOSABLE PLASTIC
SYSTEMS, INC.
MARIETTA, GEORGIA

Due to plant expansion in Polyethylene-blown film operations, immediate openings are available for:

FOREMAN
Experience preferred in blown film extrusion line and in/out of line bags machines. Will consider training qualified applicants.

QUALITY CONTROL
Prefer experience in quality assurance procedures for film extrusion and bag making equipment. Will consider applicant with knowledge of ASTM Procedures and implementation and follow through of a total quality assurance program.

ALSO NEEDED
**EXPERIENCED
BLOWN FILM
EXTRUSION OPERATORS**
FOR 1ST, 2ND & 3RD SHIFT
Excellent salary & benefits.
APPLY CALL OR WRITE TO
PERSONNEL DIRECTOR

**DISPOSABLE PLASTIC
SYSTEMS, INC.**
1092 Marietta Industrial Drive
Marietta, Ga. 30060
404-422-0900

All calls and interviews will be held strictly confidential.
Equal Opportunity Employer (17-26)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

Už CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

**WANTED JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED
TOOL & DIE MAKERS
MACHINE OPERATORS**
and
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Wages and fringe benefits negotiable.
Send resume to:
ALPHA MANUFACTURING CO.
1717 Peoples St.
Columbia, S. C. 29203
803-754-3772 (27-34)

**JOB SHOP NEEDS EXPERIENCED
DIE DESIGNERS
&
TOOL & DIE MAKERS**
Houston, Texas
Job shop needs experienced men in tool & die shop which builds dies, rubber, molds & general machining. Complete benefit package.
Apply call or write to:
Parker Miller
APEX TOOL & DIE
3907 Dennis St.
Houston, Texas 77004
713-748-6340 (17-23)

FABRIC HOUSE
Looking for mature conscientious person experienced with sewing helpful but not necessary able to communicate.
WAREHOUSE
Also need several good reliable people. Good benefits near 20th St. N. Y. C. Call Personnel office (212) 691-0700. (28-30)

RN-LPN
RESPONSIBLE FULLTIME POSITIONS ARE AVAILABLE AT LOCAL HEALTH FACILITY. NO EXPERIENCE NECESSARY. FRIENDLY ATMOSPHERE. GOOD SALARY. BENEFITS. E.O.E. APPLY AT DUK CONVALESCENT, LANCASTER, Pa. 17602. 397-4281. (28-29)

**OPPORTUNITY FOR
REGISTERED DIETICIANS
A.D.A.**
PREFERRED
Needed at once for nursing home and MR facility.
(1) Full time, experience preferred.
(2) Registered.
(3) Top Salary.
(4) Good company benefits and working conditions.
Contact ADMINISTRATOR
CLIFF TOWERS NURSING HOME
329 E. Colorado Blvd.
Dallas, Texas 75203
214-942-8425 (28-34)

**Opportunity for Journeyman
TOOL & DIE MAKERS**
With a heavy grinding experience. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
\$15.00 per hour for qualified men. Steady work and all fringe benefits.
APPLY CALL OR WRITE TO:
VERSATILE ENGINEERING
1611 W. 135th Street
Gardena, Ca. 90249
213-532-6044 (28-37)

**MACHINE SHOP
SUPERVISION**
EXPERIENCED SUPERVISION IN A PRODUCTION ORIENTED JOB SHOP IN MILLING, DRILLING AND TURNING. EXCELLENT SALARY AND BENEFIT PACKAGE.
SEND RESUME TO:
**CROMPTON & KNOWLES
CORP.**
Rt. 8 Box 215 B
Burlington, N. C. 27215
Equal Opportunity Employer (27-30)

FACTORY WORKERS
Experienced or will train. 40 hours per week. \$3.50 to start. Also
ROUTE DELIVERY PERSON
Long hours, hard working. Commission guaranteed. \$10,000.00 annual up to \$30,000.00 per year.
APPLY JACK COYNE
**COYNE INDUSTRIAL
LAUNDRIES**
6710 LEXINGTON AVE.
CLEVELAND, OHIO 44103
216-391-2143 (25-29)

NO RECESSION HERE
To meet our current needs and complete our expansion program, we are hiring experienced Forklift Mechanic. Good pay with full corporate benefits. For full information: write or call
FORD WATERS, Jr.
W & W CLARK LIFT INC.
P. O. BOX 3433
BATON ROUGE, LA 70821
504-293-5700 (24-30)

**EARLY
RETIRES**
DEGREED BSME FOR PROCESS WORK IN OUR MECHANICAL ENGINEERING DEPARTMENT. MUST HAVE EXPERIENCE IN THE FIELDS OF COMBUSTION, AIR HANDLING, HEAT TRANSFER AND STRESS ANALYSIS.
INDUSTRIAL OVEN MANUFACTURER LOCATED NEAR METRO AIRPORT.
MICHIGAN OVEN CO.
728-6800, Ext. 66 (26-29)

LFB STUDIJŲ IR POILSIO
SAVAITĖ

Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžio studijų ir poilsio savaitė — stovykla įvyks š. m. rugpjūčio 10-17 dienomis Dainavoje, Manchester, Michigan.

Atostogautojai turės progos išklausti labai aktualią temą — "Sovietų veikla tautinėse grupėse JAV-se". Prelegentas — Emil Sveilis iš Philadelphia, latvių tautybės, United Press International korespondentas, buvęs Maskvoje ir Leningrade tos agentūros atstovu, sovietų valdžios išvartas, yra plačiai susipažinęs su sovietų subversine veikla šiame krašte. Dr. Adolfas Damušis kalbės apie "Lietuvos valstybinę gūmą idėjų nacių dokumentų švietose".

LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus, Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, Clevelando apylinkės pirmininkas Jurgis Malskis, Krašto valdybos socialinių reikalų vadovas dr. Antanas Butkus ir prof. dr. Vytautas Bieliauskas yra pakviesti pasisakyti LB aktualiais klausimais.

"Lietuvių katalikų jaunimo įnašas į lietuvių išsivijos veiklą" — simpoziumo temą patieks jau čia mokslus baigęs jaunimas: Daina Kojelytė, dr. Saulius Girnius, Linas Kojelis ir kiti. Apolinaras Bagdonas, minint 200 metų Kristijono Donelaičio mirties sukaktį, kalbės apie mūsų didį kūrėją.

Lietuvių Fronto bičiuliai savo organizacinius reikalus aptars atskiruose posėdžiuose.

Iš stovyklos pramoginių dienotvarkės punktų išskirtini: susipažinimo vakaras, trečiadienio iškilminga vakarienė prie ežero su šokiais, dainomis, stovyklos humoro laikraštis ir užbaigiamas koncertu, rugpjūčio 16, šeštadienį su jauna, kylančia dainos, šokio ir scenos menininke Vita Polikaityte iš Los Angeles.

Jai akompanuos Vitas Nevarauskas, Detroito Dievo Apvaizdos parapijos vargonininkas, inžinierijos studentas, akordeonistas, sportininkas.

Studijų ir poilsio savaitę organizuoja LFB centro valdyba, kurią sudaro: pirm. inž. Juozas Ardys, Juozas Mikonis, dr. Rimas Šliažas, Jonas Vasaris, Vacys Rociūnas, Vincas Akeleitis ir Albertas Sušinskas. Stovyklon kviečiami visi. Iš anksto prašoma regist-

tuotis skambinant Juozui Mikoniui, tel. (216) 531-2190, ar rašant: 24526 Chardon Road, Richmond Hts., Ohio 44143. (vr)

KILNOJAMOJI
LIETUVOS ISTORIJS
IR KULTŪROS PARODA

Chicagos amfiteatre liepos 6 d., Tautinių šokių šventės metu, veikė didelio masto reprezentacinė Lietuvos istorijos ir kultūros paroda. Joje buvo išstatyta rinktinės senienos, istoriniai žemėlapiai, nepriklausomos Lietuvos plakatai, įvairiausio pobūdžio tautodailės darbai, lietuviško pritaikomojo meno išdirbiniai, grožinė bei informacinė literatūra, plokštelės ir t.t. Parodos eksponatai surinkti iš daugybės šaltinių: lietuviškų archyvų, muziejų, privačių kolekcijų, o taip pat ir iš didelio skaičiaus pavienių mūsų tautodailės kūrėjų.

Tautinių šokių šventės rengimo komiteto pavedimu šią reprezentacinę parodą rengė Baltic Associates bendrovė, neseniai išleidusi spalvotą lietuviškų reikmenų katalogą. Tų reikmenų ieškojimo bei telkimo reikalais keliaudami po visą šiaurės Ameriką, Baltic Associates štabo nariai ir surinko viršminėtus gausius eksponatus iš Baltimorėje, Bostone, Chicagoje, Clevelande, Detroito, New Yorke, Washingtono ir kitur esančių viešų ir asmeniškių kultūros bei meno objektų fondų.

Parodos tikslas regimam pavidale atskleisti plačią lietuviybės palikimo panoramą, taikomą tiek lietuvių, tiek ir amerikiečių visuomenei. Pabrėžtina, kad paroda yra kilnojamojo pobūdžio, ir todėl lengvai gali būti pristatoma bet kurioje vietoje, kur tik reikėtų Lietuvą vaizdžiai ir įspūdingai reprezentuoti. Po Chicagos paroda keliaus į kitus miestus. Dėl visų informacijų kreiptis: Baltic Associates, P. O. Box 8248, Boston, Mass. 02114. Tel. 617-269-4455.

• Jurgio Gliados 3-jų v. vaidinimas "Čiurlionis" bus pastatytas šių metų Teatro Festivaly Chicagoje; suvaidins Los Angeles Dramos Sambūris (gyvuojantis jau 25 m.), kuriam jau keliolika metų vadovauja rež. Dalila Mackialienė.

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED
THERAPISTS

M. R. residential facilities thru out Texas have needs O.T.s, P.T.s, and Speech Therapists. This is a good opportunity to gain experience in your chosen field.

FOR INFORMATION, CONTACT

JUDY THOMPSON

(713) 627-2700

Equal Opportunity Employer M/F (23-27)

HEAT TREAT

STRAIGHTENING SUPERVISOR
Must be exper. in all facets of straightening HSS tools. Good salary and fringes.
HOOVER STEEL TREATING CO.
21641 Hoover
Warren, Mich. 48089
313-758-1478 (28-30)

Rimas, Elena ir Jurgis Malskiai pagerbime.

V. Bacevičiaus nuotr.

PAGERBTAS LB SUKAKTUVININKAS

Giminių, draugų ir gerbėjų apsuptas Jurgis Malskis iškilmingai atšventė savo 70-tąjį gimtadienį liepos 4 dieną Lietuvių Namų salėje. Šias vaišes ir gimtadienio pagerbimą surengė jo žmona Elena ir sūnus Rimas.

Jurgis Malskis yra pasižymėjęs Clevelando LB Apylinkės pirmininkas, žinomas visuomenininkas bei įvairių organizacijų energingas narys. Gimęs Slaviukoose, šakių apskr., tačiau likimas jį perkėlė į tolimą Amerikos kontinentą. Čia, kaip ir tėvynėje, meilė gimtajam kraštui yra jo pirmoji pareiga.

70-tojo gimtadienio proga visuomenės darbuotoja ir gilų patriotą įvertino gausiais sveikinimais ir dovanomis.

Jaukioj nuotaikoj pradėtos vaišės, kada sūnus Rimas pakvietė už tėvelį pakelti šampano tostą. Malda sukalbėję Jėzuitų provincijolas tėvas L. Zaremba, S. J.

Šiomis iškilmėmis vadovavo Ingrida Bublienė. Perskaičius sekantys sveikinimai: PLB garbės pirm. Stasio Barzduko, PLB pirm. V. Kamanto, LB Krašto Val-

dybos pirm. V. Kutkaus, LB visuomeninių reikalų pirm. A. Gečio, Ohio Apygardos pirm. dr. A. Butkaus, Dainavos ansamblio, muz. A. Jurgučio, Grandinėlės, Nerijos, muz. A. O. Mikulskio, iš Salų p. Karaliaus, iš Floridos R. Gimzausko, iš Kalifornijos V. ir S. Besparaičių, giminių iš Prancūzijos ir daugelį kitų.

Žodžiu sveikino įvairių organizacijų atstovai. Šia proga asmenišką Clevelando miesto burmistro George Voinovich sveikinimą perdavė Juozas Stempužis. Sukaktuvininkui buvo įteiktas burmistro tai proga paruoštas žymynas. Sveikino svečias iš Bostono rašytojas Stasys Santvaras ir visų draugų bei prietelių vardu Nijolė Kersnauskaitė. Uždegta 70 žvakučių ir sugiedota ilgiausių metų. Sukaktuvininkas sujaudintas šventės nuotaika, visiems padėkojo ir džiaugėsi, kad tokiam dideliame savo draugų tarpe švenčia savo sukaktį. (ib)

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

NAUJAS ŠOKIŲ ORKESTRAS

Clevelande susiorganizavo naujas šokių orkestras, kuriame iš 4 asmenų groja 3 lietuviai. Orkestro vadovas Danielius Gendrikas, baigęs Ohio valst. universitete muzikos fakultetą.

Orkestras savo repertuarą turi visokių melodijų, jų tarpe ir lietuviškų.

Organizacijos ar asmenys norintieji pasikviesti orkestrą savo parengimams, prašom skambinti D. Gendrikui po 5 v. v. tel. 531-9478.

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.**

• **Žalgirio šaulių kuopa** Clevelande liepos 27 d. 1 val. po pietų Beach Park prie Lake Shore ir Landseer, lietuvių spaudai ir radijo parėmimui ruošia gegužinę. Gegužinės metu galima bus gauti šiltus pietus ir gaivinančius gėrimus. Clevelando lietuviai kviečiami dalyvauti.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **LIEPOS 27 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.**

• **RUGPIŪČIO 9-10 D.D., Šaulių S-gos kultūrinis savaitgalis Lietuvių namuose.**

• **RUGPIŪČIO 17 D. 12 val. L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia pobuvį "Karys" žurnalui paremti. Lietuvių namuose viršutinėje salėje.**

• **RUGPIŪČIO 30 D. Sporto užbaigtųjų parengimas. Rengia Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa.**

• **RUGSĖJO 1 D. Lietuvių Klubo piknikas Croatia Picnic Ground.**

• **RUGSĖJO 21 D. 12 val. Lietuvos Steigiamojo Seimo sukakties minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando Skyrius.**

• **RUGSĖJO 27 D. Dirvos 65 metų jubiliejinis balius.**

• **SPALIO 12 D. Kultūrinėje popietėje solistai Stasys Baras, Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis. Rengia Dievo Motinos parapija.**

• **Spalio 18-19 D. Clevelando skautijos 30 metų sukakties minėjimas.**

• **SPALIO 25 d. Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo banketas.**

• **LAPKRIČIO 9 D. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.**

• **LAPKRIČIO 15 D. 7 val. vakare, L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą. Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.**

LIETUVIŲ STIPENDIJŲ FONDAS KENT VALSTYBINIAME UNIVERSITETE AUGA

Praeitų metų lapkričio mėn. Clevelando neolituany šventėje, kurią organizavo dr. Viktoras Stankus, stipendijų Fondui buvo suaukota 6,240 dol. Stambiausi aukotojai buvo dr. Viktoras ir Elena Čeičiai aukoję — \$5000.00 ir dr. Augustinas Idzelis su ponia \$300.00. Papildomai \$150.00 skyrė Neolituany, po \$100.00 — dr. H. Brazaitis, dr. D. Degėsys, Andr. Bridžius, Teresė ir A. Kalvaičiai ir Ig. Stankus, \$50.00 — Vincas Benokraitis, po \$20.00 — Ričardas Armonas, V. Valys, Br. Maželis, St. Lazdinis, Pr. Karalius, C. Stankus, P. Nasvytis, V. Knistautas, A. Raulinaitienė, dr. A. Nasvytis, V. Nasvytis, po \$10.00 G. Natkevičienė, J. Kubiliūnas.

Vėliau dar gautos aukos iš šių asmenų: \$500.00 Sally Aglinsky (Jonui Stasevičiui atminti), po \$100.00 dr. Viktoras Stankus, p.p. C. Sadeika, kun. K. Žemaitis, M. Gudelis, J. Gudelis (tėvui Pr. Gudeliui atminti), Daytono Liet. Kultūros Taryba, V. Jokūbaitis, dr. Alf. Kisieliū, dr. A. Baltrukėnas, Jonas Krištolaitis, po \$50.00 dr. P. Vygantas, Andrius Mackevičius, po \$25.00 dr. Jack J. Stukas, P. P. A. Puras, Vl. Bačiulis, Clevelando Vyčiai senjorai, J. Budrys, Zenon Obelenis, J. C. Razauskas, Vyt. Sniečkus, po \$20.00 V. Gruzdis, R. Zorska, po \$10.00 Vyt. Matulionis, V. Rutkauskas, M. Barniškis, Vyt. Civinskis, J. Petkevičienė, po \$5.00 Ed. Valeška, Br. Gražulis, Vl. Bacevičius, H. Tatarūnas, P. Žilinskis.

Pažadėta taip pat \$5000 Kent Valst. Universitetui Lietuvos istorijai tirti. Gavus šią sumą bus paskelbta viešai. \$1000.00 gauta iš dr. Jono Balio su sąlyga, kad ši suma būtų naudojama tik microfilmams ir lietuviškai periodikai komplektuoti. Tai labai svarbus šiuo metu darbas, kurį atlieka JAV LB Kultūros Taryba finansuojama Lietuvių Fondo. Mikrofilmuose užfiksuoti periodiniai leidiniai bus saugojami Kent Valstybiniame Universitete.

Kol kas surinkta \$22,000, bet mūsų siekis yra kaip galima greičiau surinkti \$50,000. Kai ši suma bus pasiekta, bus geresnės galimybės liet. studentui tobulintis lituanistikoj ir priaugs daugiau liet. mokslininkų, kurie gins lietuviybę.

• **LAPKRIČIO 22-23 D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.**

• **Gruodžio 7 d. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.**

ir Lietuvą. Be to, liet. studentai atliks labai svarbų darbą telkiant lietuvių archyvą. Kent Universitetas dabar jau turi didžiausią archyvą lituanistinių dalykų už Lietuvos ribų.

Tad padėkite mums šiaime svarbiame darbe. Aukos yra nurašomos nuo mokesčių ir nr. yra 34-6576307. Aukos prašome siųsti šiuo adresu: Lithuanian Fellowship Fund, K. S. U. Foundation, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

Dr. John Cadzow

JOIN OUR TEAM

Enjoy our benefits, attractive work environment and convenient location.

**REGISTERED PHYSICAL
THERAPIST
DAY SHIFT. PLUS ROTATING
SHIFT.**

Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policy & fringe benefits.

LYNN HOSPITAL

25750 W. OUTER DR.
LINCOLN PARK, MICH. 48146
313-383-6000, Ext. 305 Mr. JORDAN
Equal Opportunity Employer
(29-33)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES ALL SHIFTS

To work & live in a small congenial hospital & community. Are you tired of those terrible winters. Why not consider the Semi Sun Belt. The Anadarko Municipal Hospital is seeking several qualified Registered Nurses for immediate employment. Salary negotiable, liberal fringes, retirement plan. If you are interested.

APPLY CALL OR WRITES TO:
ADMINISTRATOR
ANADARKO
MUNICIPAL HOSPITAL
HIGHWAY 62 EAST
ANADARKO, OK. 73005
(29-38)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work in progressive 123 bed expanding general hospital.

**REGISTERED NURSES
3-11 and 11-7 SHIFT.**
Good starting salary. Plus shift differential. ALSO NEEDED
**REGISTERED MEDICAL
TECHNOLOGIST**

7 DAYS ON / 7 OFF SCHEDULE.
Salary commensurate with experience and ability. Hospital provides liberal benefit plan which includes paid holidays, vacation, health insurance, life insurance and pension plan.

APPLY CALL OR WRITE TO:
PERSONNEL DIRECTOR
SEVENTH WARD GENERAL
HOSPITAL
POST OFFICE BOX 910
HAMMOND, LA. 70404
PHONE: 504-345-7700
Equal Opportunity Employer M/F
(29-32)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINIST-CNC

Tired of suffering the hot, humid summers and the icy cold winters? Do the balmy breezes of southern California attract you? If yes, we are interested in hearing from you if you have at least 2 years CNC experience and can read blueprints. Set-up experience a plus. We are a manufacturer of marine piping system components, offer good working conditions, good pay scale and a full fringe benefit package. Send your resume to VP of Manufacturing, CUNICO CORP., P. O. Box 306, Wilmington, Ca. 90748 or call collect to John Alford 213-838-5910. Equal Opportunity Employer M/F
(29-31)

**OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
REGISTERED DIETITIAN ADA
228 bed hospital & skilled nursing facility.**

Previous hospital experience required. **NUCLEAR MEDICINE TECHNICIAN DAY SHIFT MON. THRU FRIDAY.** Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: Personnel Director

PLEASANT VALLEY HOSPITAL
Valley Dr.
Point Pleasant, WV 25550
An affirmative action,
equal opportunity employer
(29-31)

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.**

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Algis ir Nijolė Rukšėnai** liepos 17 d. savo namuose surengė priėmimą apskrities komisierui Virgil Brown. Priėmimo dalyvavo jis su savo žmona. Algiiui Rukšėnui pristačius jį susirinkusiems, Virgil Brown trumpai apibūdino savo darbus ir ateities planus. Ypač tikisi, kad lietuviai šio rudens rinkimuose jį parems. Politiniam gyvenime jis ne naujokas. Šešerius metus tarnavęs miesto taryboje, kandidatavęs į įvairias kitas pozicijas.

Virgil Brown asistentu yra Algis Rukšėnas, kuriuo Brown labai patenkintas ir džiaugiasi tokiu gabiu ir darbščiu padėjėju.

• **Albinas Grėbliūnas** iš mūsų tarpo išsiskyrė š. m. liepos 17 d. Kilęs iš Lazdijų 5-kių vaikų šeimoje. Liūdesyje liko žmona J. Grėbliūnienė, dukros M. Krygerienė, A. Malėnienė ir anūkai. Lietuvoje liko dvi seserys. Gedulingos pamaldos buvo atnašautos liepos 18 d. DMNP bažnyčioje. Palaidotas Visų Sielų kapinėse.

• **Inž. Vitas ir Jūra Kokliai**, gyv. Kalifornijoje, grįždami su vaikais Audre ir Vainiumi namo iš tautinių šokių šventės, savaitei sustojo pavišėti Clevelande pas tėvelius ir senelius Kazimierą ir Aleksą Laikūnus, bei pasimatyti su draugais.

• **Stasys Barzdukas, P. L. B.** garbės pirmininkas, paguldintas ligoninėje dr. H. Brazaičio priežiūroje.

• **VIETOJE GELIŲ, a.a.** skautininkės, prof. Aldonos Augustinavičienės atminimui, Lietuviškosios Skautybės Fondui buvo suaukota 320 dolerių

• **N. ir B. Gaidžiūnų** gražioji sodyboje š. m. liepos 13 d. buvo suruošta kultūrinė popietė dalyvaujant svečiams p.p. S. Santvarams iš Bostono.

Gražios gamtos prieglobstyje savo kūrybą skaitė: Dalia Staniškienė ir V. Butkienė. Svečias rašytojas Stasys Santvaras įdomiai apibūdino operos meną Lietuvoje ir išeivijoje. J. Stempuzis davė Danos operos ištraukų. Vakare buvo parodytas filmas iš kultūrinės popietės įvykusios praeitais metais.

• **Dr. Algirdas Žemaitis**, ilgametis Jungtinių Tautų aukštas pareigūnas gyvenęs Romoje, atvyko į Clevelandą atostogų pas brolių kun. Kęstutį Žemaitį. Buvo apsistojęs pas Ingridą ir Romą Bublius.

• **Jurgis Malskis ir žmona** porai savačių išvyko atostogų į Atlantic City.

• **Muz. Alfonsas ir Ona Mikulskiai**, mums rašo, kad po gražiai pavykusios tautinių šokių šventės, jie sustojo pasilsėti ir sveikatą atgaivinti St. Joseph's Health Resort, Wedron, Ill., kuriame jau praeity yra atostogavę ir buvo patenkinti patarnavimu ir maistu.

OUR LADY OF PERP. HELP

18003 Neff Rd. 4 bedrooms, aluminum siding, two car garage, 56,900.

19801 Kewanee, 6 rooms single, large lot, 39,900.

Neff Road
Two houses on one lot.
One 6 rooms single and other 4 rooms house.

Open Sunday 1-4
18003 Neff Road

GEORGE KNAUS
Realtor
819 East 185 Street
Tel.: 481-9300

Poetas Stasys Santvaras kultūrinėje popietėje p.p. Gaidžiūnų sodyboje kalba apie Lietuvos operą.
V. Bacevičiaus nuotr.

• **Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla** įvyks š. m. rugpiūčio 24-31 d., Camp Tippicanoe, Tippicanoe, Ohio. Stovyklos tema — Susipažinimas su dabartine Lietuva. Stovyklavietė yra dvi su puse valandos kelio į pietus nuo Clevelando, valanda nuo Pittsburgho aerodromo ir Canton Amtrak traukinio stoties. Susidomėję studentai ir gimnazijos abiturientai gali registruotis ir smulkesnią informaciją gauti iš E. Razmos, 1100 Buell Ave., Joliet, Ill. 60435, tel (815) 727-1196.

KULTŪRINIS SAVAITGALIS

Rugpiūčio 9-10 d.d. Clevelande, įvyksta Lietuvos šaulių s-gos kultūrinis savaitgalis sekančia tvarka:

1. Rugpiūčio 9 d. nuo 7 iki 9 val. ryto, dalyvių registracija Lietuvių namų žemutinėje salėje.

10 val. ryto Kultūrinio savaitgalio atidarymas ir paskaitos Lietuvių namų viršutinėje salėje.

1-2 val. po pietų užkandžiai žemutinėje salėje. Po užkandžių tolimesnės paskaitos žemutinėje salėje. Tarpkuopinės šaudymo rungtynės.

7:30 val. vakaro, dalyvių ir svečių susipažinimo va-

karas-balius, Lietuvių namų viršutinėje salėje. Bilietus į vakarienių-balių, pavieniui ar sudarant stalus galima užsisakyti pas Julę Venciuviene telefon. 942-5989, Oną Čiuprinskiene 481-6178, Br. Nainį 481-8472 ar Ed. Prancų 8854006. Primename, kad abi salės vėsina-mos.

2. Rugpiūčio 10 d., 9:45 val. ryto, prie D.M.N.P. parapijos bažnyčios paminklinio kryžiaus vėliavų pakėlimas ir aukuro uždegimas.

10 val. šv. Mišios už mirusius ir gyvus s-gos narius. Tuoj po šv. Mišių, vainiko nuleidimas į ežerą prie Neff Road.

12:30 Lietuvių namuose užkandžiai ir atsisveikinimas su svečiais šauliais.

3. Kultūrinio savaitgalio metu, Lietuvių namų viršutinėje salėje, bus išstatyta pokarinė originali lietuvių pogrindžio spaudos paroda.

Clevelando lietuvių visuomenė, kviečiama šaulių sąjungos kultūriniam savaitgaliuje dalyvauti ir apžiūrėti įdomią spaudos parodą.

Clevelando šauliai

ARTEJANT SKAUTININKŲ SUVAŽIAVIMUI

LSS Skaučių Sesių vasaros skautininkų skyriaus vedėja R. Smolinskienė rašo:

Tautinėje Stovykloje skambėjęs "Gijos" pastovyklės šūkis, "Skautybė lyg juos-tos gija, jausta mūsų širdyse", prasmingai nušviečia ir patiesina mūsų, vyresniųjų, įsipareigojimą skautiškam gyvenimui bei idėjai. Todėl į ruošiamus suvažiavimus ir važiuojam ne vien tik pasikaitininkų mintimis savo dvasinį gyvenimą praturtinti, bet skautišką nuotaką pagyventi, senas pažintis atnaujinti bei naujas užmegsti.

Tos minties vedamas Skautininkų Skyrius ir ruošia suvažiavimą, į kurį yra kviečiamos skautininkės ir vyr. skautės židinitės. Planuojant šio suvažiavimo programą stengiasi atkreipti dėmesį ir į šių die-

nų lietuvių moters proble-mas.

Suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 27-28 dienomis, Jesuit Retreat House, 5629 State Road, Cleveland, Ohio 44134.

Suvažiavimo programoje girdėsime kun. vs J. Vaišnį, tema "Įvairios apraiškos šių dienų Bažnyčioje", vs D. Eidukienę — "Mes ir lietuvių kalba šiandien", dr. E. Vaišnienę — "Ryšys tarp generacijų" ir dr. A. Griniene — "1980 m. moteris gyvenimo kryžkelėje". Tai prelegentai, kurių dinamiškas minčių dėstymas pagauna kiekvieną klausytoją.

Toliau, vakaro programoje išgirsime aktorę Nijolę Martinaitę. Ji perduos interpretuos V. Krėvės-Mickevičiaus bei jos pasirinktų poetų kūrybą. Po vakaro programos turėsime linksną vakaronę - pasisvečiavimą su dainomis, kupletais ir t.t. Prašau atsivežti muzikos instrumentus, dainas, kupletus bei giedrą skautišką nuotaką.

Maloni staigmena suvažiavimo programoje bus vienos skautiškos šeimos, keturių talentingų seserų rankdarbių paroda. Deginimo ir keramikos darbus parodys sesės Milda, Ramutė, Gilanda ir Audronė.

Mielos sesės, kviečiu visas jau dabar planuoti ir rugsėjo mėnesio 27-28 dienas paskirti skautiškam "atsinaujinimui".

Suvažiavimą globoja Skautininkų Draugovė Clevelande. Suvažiavimo registraciją tvarko ir priima vs S. Gedgaudienė, 2216 Coventry Rd., Cleveland Hts., Ohio 44118, tel. 216-321-4751.

Suvažiavimo pilnas mokestis, įskaitant registracijos \$10.00 yra \$60.00.

Registracijai siųsti: vardas, pavardė, laipsnis ir adresas. Registracija priimama iki rugsėjo 15 dienos. Čekius rašyti — Lithuanian Scouts Assn. vardu.

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

Dalis Clevelando Neringos tunto skaučių, po nuotaikingos vasaros iškylų, intensyviai ruošiasi vasaros stovyklai, įvyksiančiai rugpiūčio 2-6 dienomis Wasagoje, Kanadoje, kur kartu stovyklaus Detroito ir Clevelando skautai ir skautės.
V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

MIRĖ KUN. P. AZUBALIS

Toronte liepos 12 d. staiga mirė kun. Petras Azubalis, 62 m. amž., Lietuvos kankinių bažnyčios statytojas ir parapijos klebonas, Mississaugoje, Ont.

Jo rūpesčiu buvo pastatytos Tėviškės žiburių redakcijai ir spaustuvei pastatas.

Kun. P. Azubalis savo darbais buvo daug nusipel-

nęs Kanados lietuviams ir lietuvybei.

• **Birutė Abromaitienė**, gyv. Toronte, mirus Emilijai Yurkus (Jurkevičienei) ir Kostui Kalendrai, atsiuntė jų bičiulių užuojautos drauge su surinktom aukom Dirvai paremti 155 dol.

Aukojo šie asmenys: 40 dol. A. B. M. Abromaičiai, po 20 dol. V. Kalendrienė,

A. J. Pliopliai, J. Yurkus (Jurkevičius), L. E. Trečiokai, po 10 dol. V. Jonaitis, J. Budreika, P. A. Kvedarai ir 5 dol. V. Miškinis.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **Stasė Klimaitė-Pautienė**, Santa Monica, Calif. gyvenanti menininkė: solistė, radijo valandėlių pranešėja ir sudarytoja, nuoširdi įvairių lietuvių parengimų programų sumanytoja ir talkininkė, šeštoje Tautinių šokių šventėje buvo meninės dalies pranešėja.

žmogumi yra normalu, ir tai užtikrina sėkmę ateities gyvenime. Savo rašinyje Aldona cituoja Šekspyrą, Raines-Maria Rilke, Henry David Thoreau. Pažymėtina Rilkės mintis: "Jeigu kasdieninis tavo gyvenimas atrodo vargas, nekaltinki jo: kaltinki save, kad nesi pakankamai poetiškas ir negali išvilioti jo lobių..."

Aldona susirašinėja su 70 plunksnos draugų. Tai pa-

deda jai daryti pažangą rašyme. Be to, ji mokosi muzikos, šoka tautinius lietuvių šokius, mokosi šeštadieninėje lietuvių mokykloje. Ką studijuos ateityje, dar nevisai aišku — kol kas planuoja domėtis medicininės iliustratorės darbu. Ji yra XII skyriaus mokinė. Jos tėvai yra veiklūs visuomenės veikėjai, ypač skautijoje.

Mylimai motinai

A. A.

ELENAI ŽIŽNIAUSKIENEI

mirus, dukras AURELIJĄ BALAŠAITIENEI ir MYLITĄ NASVYTIENEI su šeimomis gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Clevelando Neringos Tunto
Vyr. Skaučių židinys

A. A.

ELENAI ŽIŽNIAUSKIENEI

mirus, jos dukroms MYLITAI NASVYTIENEI ir AURELIJAI BALAŠAITIENEI su šeimomis reiškiamo gilią užuojautą ir dalinamės jų skausmu.

Mega Barniškaitė
Izabelė Jonaitienė
Rimutė, Donatas
Audrutė ir Rūtelė

A. A.

ELENAI ŽIŽNIAUSKIENEI

mirus, dukterims AURELIJAI BALAŠAITIENEI ir MYLITAI NAVYTIENEI, jų šeimoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Vaclave Šarkienė
Izolda ir Kęstutis Černiai

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie

A. † A.

ALFONSUI SVILUI

mirus, atidavė paskutinę pagarbą velioniui, ap-lankydamis jojo palaikus pašarvotoje šerminėje, aukodami velionio atminimui Lietuvių Fondui, užsakydami už amžino atminties velionies vėlę Šv. Mišias, palydėjimą į amžino poilsio vietą Medway, Mass.

Su giliu dėkingumu liūdesyje likę žmona

BIRUTĖ SVILIENĖ
sūnus
ALGIMANTAS SVILAS

TOKSTANTIS DOLERIŲ LIETUVAITEI

Aldonai Sendžikaitei š. m. birželio 25 d. Kanados gubernatorius Edward Schreyer įteikė \$1000 premiją už rašinį, laimėjusį visoje Kanadoje pirmą vietą Kanados psichinės sveikatos draugijos rengtose varžybose.

Rašinio tema "Is there such a thing as emotional fitness? What is it?" Aldona savo rašinyje dėstė mintį, kad visuomenė turėtų daugiau rūpintis psichine sveikata. Savęs suradimas pirmas žingsnis į psichinę sveikatą. Būti skirtingu

ROMANUI MARIJOŠIUI

Lietuvoje mirus, broliams VYTAUTUI ir BRONIUI bei jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jonas ir Dalia
Maurukai

A. A.

Mylimai visuomenininkei ir brangiai mamytei

ALDONAI AUGUSTINAVIČIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškia liūdesy likusiam vyrui JUOZUI, dukroms BIRUTEI ir EGLEI ir visiems artimiesiems

Kristina Phillips
ir
Iz. ir Jonas Stankaičiai

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Steigėjai

A. A.

ALDONAI

NASVYTYTEI-AUGUSTINAVIČIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, dukroms, seseriai, broliams ir plačiai giminei gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Moterų Klubų
Federacija

A. A.

Prof. ALDONAI AUGUSTINAVIČIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, dukroms BIRUTEI ir EGLEI, seseriai BIRUTEI SMETONIENEI, broliams dr. ALGIRDUI ir inž. JAUNUČIUI NASVYČIAMS ir visiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Mečys ir Leokadija
Baliai
ir šeima

A. A.

ALBINUI GRĖBLIŪNUI

mirus, jo žmonai, dukroms ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

STĖFA IR JONAS GARLAI